

Bijlage 6

Verantwoording per module

Handreikingsmodule 1. Informatie voor goede zorg

Welke informatie hebben verpleegkundigen en verzorgenden werkzaam in de wijkverpleging nodig van de cliënt en van de voorschrijver om:

- a) compressietherapie te starten
- b) te bepalen welke compressietechniek passend is
- c) compressietherapie te evalueren en te stoppen

Identificeren van literatuur

Voor het beantwoorden van de uitgangsvraag is gebruik gemaakt van literatuur. Daarvoor zijn richtlijnen en beleidsdocumenten gebruikt waarin de onderwerpen (criteria voor het) starten van compressietherapie, bepaling van de soort compressietechniek en/of evaluatie en stoppen van compressietherapie zijn opgenomen. Deze documenten zijn verkregen via navraag op 10 mei 2023 bij de richtlijnwerkgroep naar hiervoor relevante Nederlandse, vrij beschikbare richtlijnen of beleidsdocumentatie die gebruikt wordt in de praktijk. Hier is een overzicht van gemaakt dat opnieuw is aangevuld door de werkgroep. Vervolgens is middels de sneeuwbalmethode gezocht naar aanvullende literatuur. Dit overzicht is voorgelegd aan de klankbordgroep met de vraag of er vanuit aanverwante disciplines nog aanvullende relevante literatuur meegenomen kon worden in de analyse. Hier is toen het domein overstijgend ketenprotocol(5) nog aan toegevoegd. Dit heeft geleid tot inclusie van de volgende 13 bronnen:

1. Richtlijn Veneuze pathologie: Varices, Diep veneuze ziekte, Ulcus cruris & compressietherapie & aanvullende module (6)
2. Module compressiehulpmiddelenzorg (1)
3. Expertdocument Compressietherapie aan de onderste extremiteiten (3)
4. Standaard diep veneuze trombose en longembolie (7, 15)
5. Standaard ulcus cruris venosum (4)
6. Richtlijn lipoeedeem (17)
7. Lymfoedeem (14)
8. Richtlijn cellulitis & erysipelas aan de onderste extremiteiten (16)
9. Richtlijn verslaglegging (12)
10. Richtlijn Perifeer arterieel vaatlijden (9)
11. Zinnige Zorg - Eindevaluatie Perifeer Arterieel Vaatlijden (21)
12. Domein overstijgend ketenprotocol compressietherapie Voor de 1e en 2elijnszorg (5)
13. Hulpmiddelenkompas (22)

Analyse van literatuur

Uit bovengenoemde bronnen zijn relevante passages zijn door een onderzoeker geïdentificeerd en in een tabel opgenomen, waarbij is geanalyseerd welke informatie nodig is om zorg te kunnen verlenen zoals beschreven in de richtlijn of procesbeschrijving. Dit is doorgenomen en besproken met de projectleider.

Formulering van adviezen

De bevindingen uit de literatuur zijn voorgelegd aan de werkgroep, waarna in een werkgroepvergadering besproken is wat werkgroepleden vooral belangrijk vinden omtrent het inventariseren van informatie, en welke mogelijkheden er zijn om hier binnen de handreikingmodule

aandacht aan te besteden. Op basis van de gevonden informatie en de inventarisatie van wat volgens de werkgroepleden van belang is om in de handreiking op te nemen, is door de projectgroep een voorstel geschreven. Dit is voorgelegd aan de werkgroep waarbij in werkgroepvergaderingen en middels schriftelijke feedback consensus over het definitieve overzicht van adviezen werd bereikt. Daarbij is de nadruk komen te liggen op inrichting van werkprocessen in de praktijk in de samenwerking tussen de uitvoerder en de behandelaar/voorschrijver. Na feedback van de Nederlandse Patiëntenfederatie is nog nadrukkelijker het patiëntenperspectief toegevoegd. De adviezen zijn vervolgens door de gehele werkgroep vastgesteld.

Kosten bij implementatie

Naar verwachting zijn de kosten bij het implementeren van deze adviezen niet groter dan wat de gebruikelijke zorg nu vraagt aan kosten. Er worden geen aanvullende andere werkwijzen geadviseerd dan wat nu al de standaard is in de praktijk.

Handreikinsmodule 2. Enkel arm index

Wat is een goede manier om in de praktijk om te gaan met het bepalen van de enkel arm index, en wat is de rol van de verpleegkundige en de verzorgende om veilige compressietherapie te kunnen geven in:

- a) de afstemming met de voorschrijver over het uitsluiten van contra-indicaties voor compressie.
- b) het afstemmen van verantwoordelijkheden en taakverdeling met de voorschrijver gedurende het zorgproces.
- c) het al dan niet bepalen van de enkel arm index
- d) het omgaan met alternatieven voor de enkel arm index
- e) zorgverlening aan cliënten met risicofactoren bij arterieel vaatlijden

Identificeren van literatuur

Voor het beantwoorden van de uitgangsvraag is gebruik gemaakt van literatuur. Daarvoor zijn richtlijnen en beleidsdocumenten gebruikt waarin het onderwerp enkel arm index is opgenomen. Deze documenten zijn verkregen via navraag op 10 mei 2023 bij de richtlijnwerkgroep naar hiervoor relevante Nederlandse, vrij beschikbare richtlijnen of beleidsdocumentatie die gebruikt wordt in de praktijk. Hier is een overzicht van gemaakt dat opnieuw is aangevuld door de werkgroep. Vervolgens is middels de sneeuwbalmethode gezocht naar aanvullende literatuur. Dit overzicht is voorgelegd aan de klankbordgroep met de vraag of er vanuit aanverwante disciplines nog aanvullende relevante literatuur meegenomen kon worden in de analyse. Hier is toen de beroepscode voor verpleegkundigen en verzorgenden aan toegevoegd. Dit heeft geleid tot inclusie van de volgende 16 bronnen:

1. Richtlijn Veneuze pathologie: Varices, Diep veneuze ziekte, Ulcus cruris & compressietherapie & aanvullende module (6)
2. Module compressiehulpmiddelenzorg (1)
3. Expertdocument Compressietherapie aan de onderste extremiteiten (3)
4. Standaard diep veneuze trombose en longembolie (15)
5. Standaard ulcus cruris venosum (4)
6. Richtlijn lipoedeem (17)
7. Lymfoedeem (14)
8. Richtlijn cellulitis & erysipelas aan de onderste extremiteiten (16)
9. Richtlijn verslaglegging (12)
10. Richtlijn Perifeer arterieel vaatlijden (9)
11. Wet Beroepen Individuele Gezondheidszorg (25)
12. Expertisegebied wijkverpleegkundige (26)
13. Rapport toekomstbestendige beroepen in de gezondheidszorg (inclusief de volledige beroepsprofielen van de verzorgende IG, mbo-opgeleide verpleegkundige en hbo-opgeleide verpleegkundige)(58)
14. Opleidingsprofiel Bachelor of Nursing 2020 (27)
15. Zinnige Zorg - Eindevaluatie Perifeer Arterieel Vaatlijden (21)
16. Beroepscode voor verpleegkundigen en verzorgenden, een leidraad voor je handelen als professional(24).

Analyse van de literatuur

Uit bovengenoemde bronnen zijn relevante passages door een onderzoeker geïdentificeerd en in een tabel opgenomen, waarbij is geanalyseerd welke informatie relevant is om antwoord te geven op de vraagstellingen die omschreven zijn. Dit is doorgenomen en besproken met de projectleider, waarna samenvattingen zijn geschreven. Vervolgens zijn deze bevindingen voorgelegd aan de werkgroepleden en voorzien van commentaar en aanvullingen.

Formulering van adviezen

De bevindingen uit de literatuur zijn voorgelegd aan de werkgroep, waarna in een werkgroepvergadering besproken is wat werkgroepleden vooral belangrijk vinden omtrent het bepalen

van de EAI. Op basis van de gevonden informatie en de inventarisatie wat volgens de werkgroepleden van belang wordt gezien om in de handreiking op te nemen is door de projectgroep een voorstel geschreven. Dit is voorgelegd aan de werkgroep waarbij in werkgroepvergaderingen en middels schriftelijke feedback consensus over de adviezen werd bereikt. Met name het verschil in medische richtlijnen vanuit medische specialistische zorg en eerstelijns geneeskunde was een uitgebreid besproken gespreksonderwerp. Uiteindelijk is er overeenstemming bereikt over het uitgangspunt dat de NHG standaard Ulcus Cruris niet veranderd kan worden met het ontwikkelen van deze richtlijn, en dat de adviezen zich vooral richten op veilig werken door verpleegkundigen en verzorgenden. Hiertoe is via de opdrachtgever V&VN juridische expertise ingewonnen over de verdeling van verantwoordelijkheid vanuit wetgeving, over handelen van het verpleegkundigen en verzorgenden en een opdrachtgever van zorg zoals een arts. Dit heeft geleid tot de adviezen zoals ze nu staan beschreven. Hierbij zijn bestaande (medische) richtlijnen gezien als een gegeven waarmee in de praktijk omgegaan moet worden. Hierin is het uitgangspunt genomen dat de huisarts diagnostiek en onderzoek moet hebben uitgevoerd bij een cliënt om PAV uit te kunnen sluiten. De adviezen zijn door de gehele werkgroep vastgesteld.

Kosten bij implementatie

Mogelijk kan het ertoe leiden dat er door verpleegkundigen meer wordt aangedrongen op diagnostiek wat mogelijk meer kosten met zich mee brengt. Het is aan de voorschrijver om te bepalen of het uitvoeren van een EAI van meerwaarde is voor het diagnostisch proces.

Richtlijnmodule Scholing

Uitgangsvraag 3

Welke methoden van scholing (zoals zelf-assessment, blended learning, e-learning, eenmalig training, training met een drukmeter) gericht op kennis over het toepassen van compressietherapie en/of vaardigheden in het aanbrengen van zwachtels en therapeutisch elastische kousen, zijn effectief bij verpleegkundigen en verzorgenden werkzaam in de wijkverpleging, om compressietherapie correct toe te passen en kennis en vaardigheden te behouden?

Literatuursearch

Bovenstaande uitgangsvraag is uitgewerkt in een PICO die is vastgesteld met de werkgroep. Zie onderstaande tabel.

PICO uitgangsvraag 1 scholing	
P	Verpleegkundigen (inclusief VS) en/of verzorgenden in de wijkverpleging
I	Methoden van scholing gericht op trainen van vaardigheden en/of vergroten van kennis over compressietherapie
C	Geen scholing of de gebruikelijke scholing (de C wordt buiten beschouwing gelaten in de searchstring)
O	Primaire uitkomsten • Vergroten van de vaardigheid van het toepassen van een compressietechniek geoperationaliseerd in de correcte mate van druk. • Kennisniveau van de verpleegkundigen en verzorgenden Secundaire uitkomsten: • Therapietrouw • Cliënttevredenheid • Vermindering van oedeem en wondgenezing (Cliëntgebonden uitkomsten worden in de secundaire uitkomsten benoemd omdat het uiteindelijke doel van een training of scholing is om betere zorg te geven aan een cliënt. Wanneer een scholing effectief is zou dit ook in de uitkomsten bij de cliënt meetbaar moeten zijn)

Tabel 12. PICO uitgangsvraag 1 over scholing.

In bestaande richtlijnen over compressie en ulcus cruris zijn relevante zoektermen geïdentificeerd. In relevante onderzoeken zijn aanvullende termen gezocht. Met ondersteuning van een medewerker van de medische bibliotheek van het Radboudumc zijn zoektermen bepaald en zijn de zoekopdrachten toepasbaar gemaakt voor de verschillende vooraf bepaalde databases: Medline, Embase, CINAHL & Cochrane library.

Search Medline (via Pubmed) op 6-7-2023	Hits
((Nursing[Mesh] OR nursing care[mesh] OR nurses[mesh] OR Nursing staff[mesh] OR Nurse's role[mesh] OR Community Health Services[Mesh:NoExp] OR Community Health Nursing[Mesh] OR Home Care Services[Mesh:NoExp] OR nurs*[tiab] OR home care[tiab] OR home healthcare[tiab] OR home health care [tiab] OR carer* [tiab] OR community care[tiab] OR community health services[tiab] OR community health nursing[tiab] OR home care service*[tiab] OR Community Health Care[tiab] OR Community Healthcare[tiab] OR Domiciliary Care[tiab] OR Home care[tiab])) AND ((compression bandages[Mesh] OR Intermittent Pneumatic Compression Devices[Mesh] OR "Leg Ulcer"[Mesh:NoExp] OR "Varicose Ulcer"[Mesh] OR	288

stocking*[tiab] OR elastic bandage*[tiab] OR lymph press*[tiab] OR varicose therap*[tiab] OR varicose treatment[tiab] OR varicose management[tiab] OR ulcer therap*[tiab] OR ulcer treatment[tiab] OR ulcer management[tiab] OR Elastic Compression Wrap*[tiab] OR Compression Bandage*[tiab] OR Compression Wrap*[tiab] OR Compression Stocking*[tiab] OR Elastic Stocking*[tiab] OR compression[tiab] OR Pneumatic Intermittent Impulse Device[tiab] OR Intermittent Pneumatic Compression Device[tiab] OR Pneumatic Hose[tiab] OR Pneumatic Compression*[tiab] OR Venous Hypertension Ulcer*[tiab] OR Venous Ulcer*[tiab] OR Stasis Ulcer*[tiab] OR ace bandage*[tiab] OR Coban[tiab] OR COM-PRESSOR[tiab] OR compression dressing*[tiab] OR Comprilan[tiab] OR Juxtafit[tiab] OR padded pressure-management bandage[tiab] OR PROFORE[tiab] OR PROGUIDE[tiab] OR Hevea-latex pressure bandage[tiab] OR "Rosidal K"[tiab] OR Setopress[tiab] OR silicone pressure-management bandage[tiab] OR Surepress High Compression Bandage[tiab] OR Tubular-Form[tiab])) AND ((education[Mesh] OR learning[Mesh] OR teaching[Mesh] OR education*[tiab] OR learning[tiab] OR teaching[tiab] OR Workshop*[tiab] OR Training Programs[tiab] OR Training Program[tiab] OR Educational Activities[tiab] OR Educational Activity[tiab] OR Literacy Program*[tiab] OR Training Technique*[tiab] OR Training Technic*[tiab] OR Pedagogy[tiab] OR Pedagogies[tiab] OR Teaching Method*[tiab] OR Academic Training[tiab] OR Training Activit*[tiab] OR Educational Techni*[tiab] OR patient-education[tiab] OR patient education[tiab])) Filters: Dutch, English, German, from 2010 - 2023	
---	--

Tabel 13 searchstring voor schooling in MEDline

Search CINAHL op 6-7-2023	Hits
((MH "Nursing Care+" OR MH nurses+ OR MH "Nursing Role" OR MH "Community Health Services+" OR MH "Community Health Nursing+" OR TI = (nurs* OR home care OR home healthcare OR home health care OR carer* OR community care OR community health services OR community health nursing OR home care service* OR Community Health Care OR Community Healthcare OR Domiciliary Care OR Home care) OR AB = (nurs* OR home care OR home healthcare OR home health care OR carer* OR community care OR community health services OR community health nursing OR home care service* OR Community Health Care OR Community Healthcare OR Domiciliary Care OR Home care))) AND (((MH "Elastic Bandages" OR MH "Compression Garments" OR MH "Leg Ulcer+") OR TI = (stocking* OR elastic bandage* OR lymph press* OR varicose therap* OR varicose treatment OR varicose management OR ulcer therap* OR ulcer treatment OR ulcer management OR Elastic Compression Wrap* OR Compression Bandage* OR Compression Wrap* OR Compression Stocking* OR Elastic Stocking* OR compression OR Pneumatic Intermittent Impulse Device OR Intermittent Pneumatic Compression Device OR Pneumatic Hose OR Pneumatic Compression*) OR AB = (stocking* OR elastic bandage* OR lymph press* OR varicose therap* OR varicose treatment OR varicose management OR ulcer therap* OR ulcer treatment OR ulcer management OR Elastic Compression Wrap* OR Compression Bandage* OR Compression Wrap* OR Compression Stocking* OR Elastic Stocking* OR compression OR Pneumatic Intermittent Impulse Device OR Intermittent Pneumatic Compression Device OR Pneumatic Hose OR Pneumatic Compression*))) AND ((MH "Self-Management" OR MH "Self Care" OR MH "Support, Social+" OR MH "Decision Making, Shared" OR MH "Patient Education" OR MH "Health Education" OR MH "Consumer Participation" OR MH "Disease Management+") OR TI= (self help* OR self manag* OR self instruc* OR supported care* OR self-manag* OR self-car* OR self-help* OR instruc* OR self-advoca* OR self-efficac* OR self-direct* OR self direct* OR Self Help Groups OR Self-Help Group OR Support Group* OR Therapeutic Social Club* OR Social Support OR Social Care OR Online Social Support* OR Perceived Social Support* OR Patient Education as Topic OR Health Education OR Community Health Education OR Patient Education OR Patient Involvement OR Patient Empowerment OR Patient Participation	1364

Rate* OR Patient Activation OR Patient Engagement OR Disease Management*) OR AB= (self help* OR self manag* OR self instruc* OR supported care* OR self-manag* OR self-car* OR self-help* OR instruc* OR self-advoca*OR self-efficac* OR self-direct* OR self direct* OR Self Help Groups OR Self-Help Group OR Support Group* OR Therapeutic Social Club* OR Social Support OR Social Care OR Online Social Support* OR Perceived Social Support* OR Patient Education as Topic OR Health Education OR Community Health Education OR Patient Education OR Patient Involvement OR Patient Empowerment OR Patient Participation Rate* OR Patient Activation OR Patient Engagement OR Disease Management*))) Gebruikte search opties: Limiters - Published Date: 20100101-20231231 Expanders - Apply equivalent subjects Narrow by Language: - english Search modes - Boolean/Phrase	
---	--

Tabel 14. Seachstring voor thema scholing in CINAHL

Search Embase op 6-7-2023	Hits
(exp nursing/ or exp nursing care/ or exp nurse/ or exp nursing staff/ or exp nurse attitude/ or community care/ or exp community health nursing/ or community support/ or exp preventive health service/ or leg ulcer/ or nurs*.ti,ab,kf. or home care.ti,ab,kf. or home healthcare.ti,ab,kf. or home health care.ti,ab,kf. or carer*.ti,ab,kf. or community care.ti,ab,kf. or community health services.ti,ab,kf. or community health nursing.ti,ab,kf. or home care service*.ti,ab,kf. or Community Health Care.ti,ab,kf. or Community Healthcare.ti,ab,kf. or Domiciliary Care.ti,ab,kf. or Home care.ti,ab,kf.) and (exp compression bandage/ or intermittent pneumatic compression device/ or stocking*.ti,ab,kf. or elastic bandage*.ti,ab,kf. or lymph press*.ti,ab,kf. or varicose therap*.ti,ab,kf. or varicose treatment.ti,ab,kf. or varicose management.ti,ab,kf. or ulcer therap*.ti,ab,kf. or ulcer treatment.ti,ab,kf. or ulcer management.ti,ab,kf. or Elastic Compression Wrap*.ti,ab,kf. or Compression Bandage*.ti,ab,kf. or Compression Wrap*.ti,ab,kf. or Compression Stocking*.ti,ab,kf. or Elastic Stocking*.ti,ab,kf. or compression.ti,ab,kf. or Pneumatic Intermittent Impulse Device.ti,ab,kf. or Intermittent Pneumatic Compression Device.ti,ab,kf. or Pneumatic Hose.ti,ab,kf. or Pneumatic Compression*.ti,ab,kf. or Venous Hypertension Ulcer*.ti,ab,kf. or Venous Ulcer*.ti,ab,kf. or Stasis Ulcer*.ti,ab,kf. or ace bandage*.ti,ab,kf. or Coban.ti,ab,kf. or COM-PRESSOR.ti,ab,kf. or compression dressing*.ti,ab,kf. or Comprifore.ti,ab,kf. or Comprilan.ti,ab,kf. or Elodur.ti,ab,kf. or Elset.ti,ab,kf. or Gelocast.ti,ab,kf. or Gelostretch.ti,ab,kf. or Juxtafit.ti,ab,kf. or "Lastolan".ti,ab,kf. or Mollelast.ti,ab,kf. or "padded pressure-management bandage".ti,ab,kf. or PROFORE.ti,ab,kf. or PROGUIDE.ti,ab,kf. or "Hevea-latex pressure bandage".ti,ab,kf. or "Rosidal K".ti,ab,kf. or Setopress.ti,ab,kf. or "silicone pressure-management bandage".ti,ab,kf. or "Surepress High Compression Bandage".ti,ab,kf. or Tubular-Form.ti,ab,kf.) and (exp education/ or exp learning/ or exp teacher/ or education*.ti,ab,kf. or learning.ti,ab,kf. or teaching.ti,ab,kf. or Workshop*.ti,ab,kf. or Training Programs.ti,ab,kf. or Training Program.ti,ab,kf. or Educational Activities.ti,ab,kf. or Educational Activity.ti,ab,kf. or Literacy Program*.ti,ab,kf. or Training Technique*.ti,ab,kf. or Training Technic*.ti,ab,kf. or Pedagogy.ti,ab,kf. or Pedagogies.ti,ab,kf. or Teaching Method*.ti,ab,kf. or Academic Training.ti,ab,kf. or Training Activit*.ti,ab,kf. or Educational Techni*.ti,ab,kf. or patient-education.ti,ab,kf. or patient education.ti,ab,kf.) limit 5 to (english language and yr="2010 -Current")	591

Tabel 15. Searchstring voor thema schooling in Embase

Search Cochrane Library op 6-7-2023	Hits
-------------------------------------	------

#1	([mh Nursing] OR [mh "nursing care"] OR [mh nurses] OR [mh "Nursing staff"] OR [mh "Nurse's role"] OR [mh ^"Community Health Services"] OR [mh "Community Health Nursing"] OR [mh ^"Home Care Services"] OR nurs*:ti,ab,kw OR "home care":ti,ab,kw OR "home healthcare":ti,ab,kw OR "home health care":ti,ab,kw OR carer*:ti,ab,kw OR "community care":ti,ab,kw OR "community health services":ti,ab,kw OR "community health nursing":ti,ab,kw OR ("home care" NEXT service*):ti,ab,kw OR "Community Health Care":ti,ab,kw OR "Community Healthcare":ti,ab,kw OR "Domiciliary Care":ti,ab,kw OR "Home care":ti,ab,kw)	64285
#2	[mh "leg ulcer"] OR [mh "compression bandages"] OR [mh "Intermittent Pneumatic Compression devices"] OR stocking*:ti,ab,kw OR "elastic" NEXT bandage*:ti,ab,kw OR "lymph" NEXT press*:ti,ab,kw OR "varicose" NEXT therap*:ti,ab,kw OR "varicose treatment":ti,ab,kw OR "varicose management":ti,ab,kw OR "ulcer" NEXT therap*:ti,ab,kw OR "ulcer treatment":ti,ab,kw OR "ulcer management":ti,ab,kw OR "Elastic Compression" NEXT Wrap:ti,ab,kw OR "Compression" NEXT Bandage*:ti,ab,kw OR "Compression" NEXT Wrap*:ti,ab,kw OR "Compression" NEXT Stocking*:ti,ab,kw OR "Elastic" NEXT Stocking*:ti,ab,kw OR compression:ti,ab,kw OR "Pneumatic Intermittent Impulse Device":ti,ab,kw OR "Intermittent Pneumatic Compression Device":ti,ab,kw OR "Pneumatic Hose":ti,ab,kw OR "Pneumatic" NEXT Compression*:ti,ab,kw OR Venous Hypertension Ulcer*:ti,ab,kw OR Venous Ulcer*:ti,ab,kw OR Stasis Ulcer*:ti,ab,kw OR ace bandage*:ti,ab,kw OR Coban:ti,ab,kw OR COM-PRESSOR:ti,ab,kw OR compression dressing*:ti,ab,kw OR Comprifore:ti,ab,kw OR Comprilan:ti,ab,kw OR Elodur:ti,ab,kw OR Elset:ti,ab,kw OR Gelocast:ti,ab,kw OR Gelostretch:ti,ab,kw OR Juxtafit:ti,ab,kw OR "Lastolan":ti,ab,kw OR Mollelast:ti,ab,kw OR "padded pressure-management bandage":ti,ab,kw OR PROFORE:ti,ab,kw OR Mollelast:ti,ab,kw OR "padded pressure-management bandage":ti,ab,kw OR PROFORE:ti,ab,kw OR PROGUIDE:ti,ab,kw OR "Hevea-latex pressure bandage":ti,ab,kw OR "Rosidal K":ti,ab,kw OR Setopress:ti,ab,kw OR "silicone pressure-management bandage":ti,ab,kw OR "Surepress High Compression Bandage":ti,ab,kw OR Tubular-Form:ti,ab,kw	15461
#3	[mh "leg ulcer"] OR [mh "compression bandages"] OR [mh "Intermittent Pneumatic Compression devices"] OR stocking*:ti,ab,kw OR "elastic" NEXT bandage*:ti,ab,kw OR "lymph" NEXT press*:ti,ab,kw OR "varicose" NEXT therap*:ti,ab,kw OR "varicose treatment":ti,ab,kw OR "varicose management":ti,ab,kw OR "ulcer" NEXT therap*:ti,ab,kw OR "ulcer treatment":ti,ab,kw OR "ulcer management":ti,ab,kw OR "Elastic Compression" NEXT Wrap:ti,ab,kw OR "Compression" NEXT Bandage*:ti,ab,kw OR "Compression" NEXT Wrap*:ti,ab,kw OR "Compression" NEXT Stocking*:ti,ab,kw OR "Elastic" NEXT Stocking*:ti,ab,kw OR compression:ti,ab,kw OR "Pneumatic Intermittent Impulse Device":ti,ab,kw OR "Intermittent Pneumatic Compression Device":ti,ab,kw OR "Pneumatic Hose":ti,ab,kw OR "Pneumatic" NEXT Compression*:ti,ab,kw OR Venous Hypertension Ulcer*:ti,ab,kw OR Venous Ulcer*:ti,ab,kw OR Stasis Ulcer*:ti,ab,kw OR ace bandage*:ti,ab,kw OR Coban:ti,ab,kw OR COM-PRESSOR:ti,ab,kw OR compression dressing*:ti,ab,kw OR Comprifore:ti,ab,kw OR Comprilan:ti,ab,kw OR Elodur:ti,ab,kw OR Elset:ti,ab,kw OR Gelocast:ti,ab,kw OR Gelostretch:ti,ab,kw OR Juxtafit:ti,ab,kw OR "Lastolan":ti,ab,kw OR Mollelast:ti,ab,kw OR "padded pressure-management bandage":ti,ab,kw OR PROFORE:ti,ab,kw OR Mollelast:ti,ab,kw OR "padded pressure-management bandage":ti,ab,kw OR PROFORE:ti,ab,kw OR PROGUIDE:ti,ab,kw OR "Hevea-latex pressure bandage":ti,ab,kw OR "Rosidal K":ti,ab,kw OR Setopress:ti,ab,kw OR "silicone pressure-management bandage":ti,ab,kw OR "Surepress High Compression Bandage":ti,ab,kw OR Tubular-Form:ti,ab,kw	137821
#4	#1 AND #2 AND #3 with Cochrane Library publication date from Jan 2010 to Jul 2023	163 (3 reviews, 160 trails)

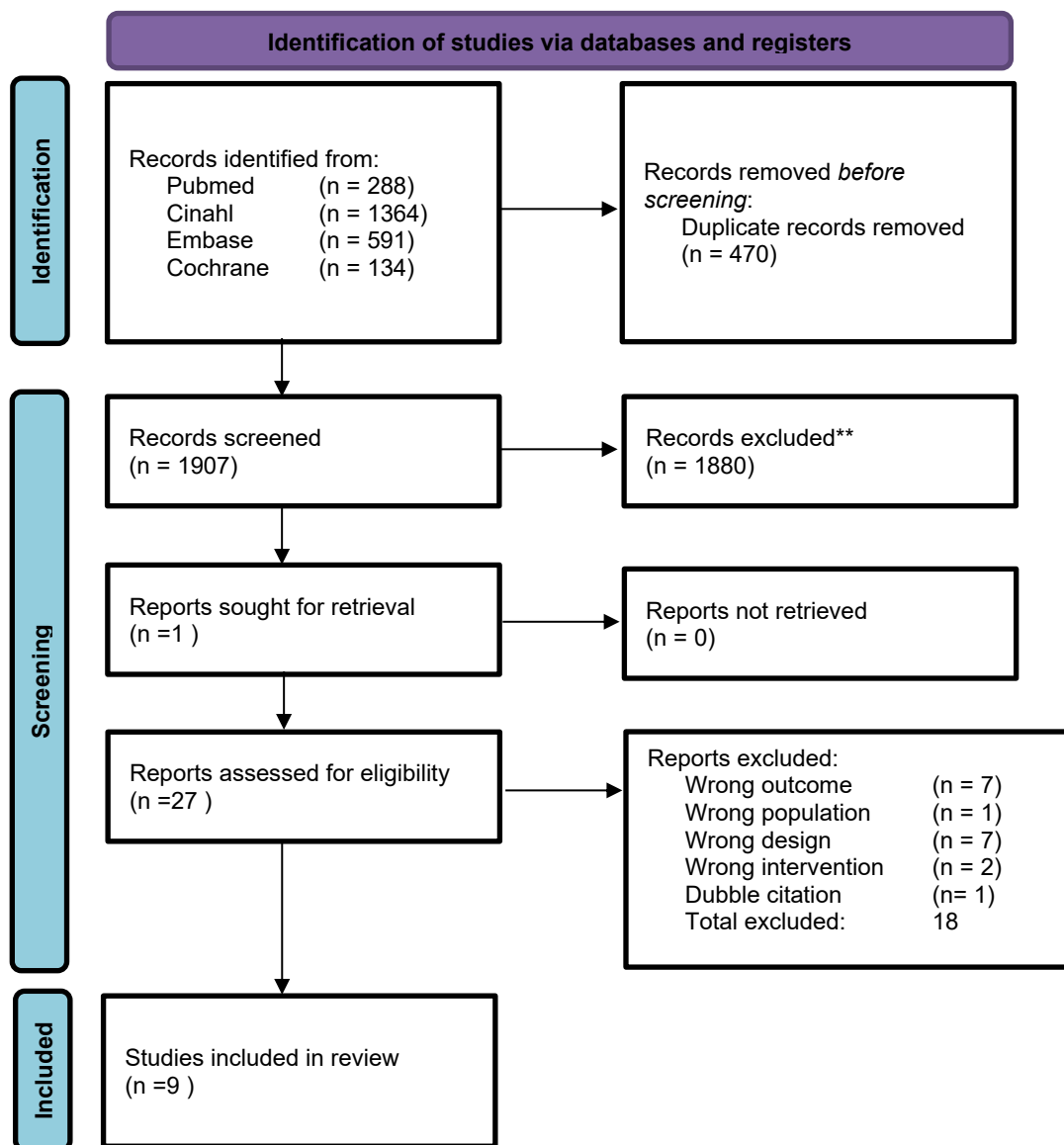
Tabel 16. Searchstring voor thema scholing in Cochrane Library

Literatuurselectie

Selectie van de artikelen heeft door twee personen plaats gevonden op basis van inclusiecriteria:

- Onderzoekspopulatie bestaat uit verpleegkundigen (inclusief VS) en/of verzorgenden in de wijkverpleging
- De interventie die is onderzocht bestaat uit methoden van scholing gericht op trainen van vaardigheden en/of vergroten van kennis over compressietherapie
- Uitkomsten van de studie zijn:
 - Vergroten van de vaardigheid van het toepassen van een compressietechniek geoperationaliseerd in de correcte mate van druk.
 - Kennisniveau van de verpleegkundigen en verzorgenden
 - Therapietrouw
 - Cliënttevredenheid
 - Verminderen van oedeem en wondgenezing
- Publicatiedatum is 2013 of recenter
- Artikelen zijn in het Engels of Nederlands
- Het design is een systematische literatuurreview (al dan niet met meta-analyse), Randomized Controlled Trial of experimentele studie, Kwalitatief of observationeel (cohort) onderzoek.

Het selecteren van relevante artikelen is door twee personen gedaan. De eerste screening op basis van titel en abstract is onafhankelijk van elkaar gedaan met behulp van Rayyan. Bij contradictie van de selectie van artikelen is dit onderling besproken en is indien nodig een derde beoordelaar betrokken in de besluitvorming. Artikelen die niet op basis van titel en abstract werden geëxcludeerd zijn volledig gelezen waarbij nogmaals de in en exclusiecriteria werden getoetst. Bij twijfel werd er nogmaals een derde beoordelaar geconsulteerd. Zie voor onderstaand figuur voor het selectieproces. Van de geïnccludeerde artikelen is op basis van GRADE de sterkte van het bewijs bepaald. In gesprek met de werkgroepleden zijn de bevindingen uit literatuur vertaald naar aanbevelingen die toepasbaar zijn in de Nederlandse praktijk.



Figuur 2. Stroomschema van inclusie van artikelen

Literatuursamenvatting

Eerste auteur, jaartal	Design	Onderzoeksdoel	Populatie	Interventie en controle interventie	Relevante Uitkomstmaten	Resultaten	Conclusie
Rodriguez-Abad, 2022	Een quasi experimentele studie met metingen bij twee verschillende groepen	Het testen van de effectiviteit van een op 'Augmented reality' gebaseerde methode voor leeractiviteiten voor het verpleegkundig curriculum (ulcus cruris zorg) en beschrijven hoe AR verschillende leerdeterminanten van de studenten beïnvloed.	N=137 verpleegkunde studenten interventiegroep: n=72 controlegroep: n=65	Een 3 uur durende scholing waarbij augmented reality werd toegepast. Controle interventie is reguliere scholing zonder augmented reality.	Kennis en vaardigheden voor zorg bij een ulcus cruris (waaronder compressie) doormiddel van een vragenlijst met 10 items	Participanten in de interventiegroep behaalde significant hogere resultaten (M = 6.08; SD = 2.26 p = 0.01) ten opzichte van de controle groep: M = 5.23; SD = 2.38	Het gebruik van Augmented reality in leersituaties heeft een positief effect op het vergroten van vaardigheden en kennis bij verpleegkunde studenten. Het is echter niet makkelijk toepasbaar voor individuele verpleegkundigen in de praktijk.
Protz, 2022	Pre-post test studie	Het verschil onderzoeken in flebologisch compressie zwachtels aanbrengen door verpleegkundigen voor en na een eenmalige training, en de prestaties van de	N= 47 verpleegkundigen werkzaam in een poliklinische of wijkzorgsetting	Deelnemers ontvingen een training die ze de correcte manier van het aanbrengen van de zwachtels aanleert. De competentie werd gemeten door een nieuw ontwikkelde score (de CCB score) voor en na de training, 1 maand en 3 maanden	Vaardigheden van het toepassen van compressie middels de CCB score (compression control bandaging score) deze evalueert de aangebrachte compressie op 6	Alle subgroepen hadden baat bij de training en behielden hun behaalde competentie voor in ieder geval 3 maanden. De verpleegkundigen die zorgen voor thuiswonende	Het frequent toepassen van het aanbrengen van korte rekwachtels kan ervoor zorgen dat deze groep hoger scoort, omdat verpleegkundigen die zorgen voor thuiswonende patiënten hun

		subgroepen vergelijken (verpleegkundigen werkzaam in het ziekenhuis en verpleegkundigen die werken met thuiswonende patiënten)		later.	verschillende onderdelen.	patiënten scoorde (2.71) bij de baseline meting en significant beter bij de drie nametingen (V1: 4.89, V2: 5.21, V3: 4.96; each $p < 0.001$)	vaardigheden vaker toepassen. Het gebruik van de CCB score werd als een prettig instrument beschouwd om vaardigheden te toetsen
Duran-Sáenz. 2022	Scoping review	Bewijs samenvoegen dat is gepubliceerd, op de content, en de beste of best toepasbare manieren van leermethoden voor verpleegkundigen en verpleegkunde studenten veneuze beenwondzorg, en het identificeren van het niveau van kennis in voor verpleegkundigen en verpleegkunde studenten veneuze beenwondzorg	19 artikelen werden geïnccludeerd. In deze artikelen gingen 14 van de 19 in op leermethoden van compressietherapie. De 19 artikelen samen waren goed voor 2615 verpleegkundigen en 346 verpleegkunde studenten	Er werden 6 verschillende leermethoden geïdentificeerd: 1. Training sessies gebaseerd op vaardigheden of praktische demonstraties door direct te laten zien of door vooraf de theorie te behandelen. 2. E-learning methodes die via het internet 6 weken beschikbaar is. 3. Workshops en seminars gebaseerd op partners die antwoord geven op trigger vragen	Beste of meest passende leermethode	De educatieve interventies laten effectiviteit zien, maar het is te weinig data om te bepalen welke het meest effectief is. Ook laat deze studie zien dat het kennis en vaardighedeniveau van verpleegkundigen laag is als het gaat om zorg voor cliënten met veneuze beenwonden.	Individuele studies uit deze review zijn gescreend. Of ze voldoen niet aan de criteria en zijn in een eerder stadium al geëxcludeerd of ze zijn al geïnccludeerd in deze review. Uitkomsten van deze studie worden daarom niet mee genomen in de verdere analyse

				4. Een educatieprogramma bestaande uit 3 uur durende masterclasses 5. Een praktijk gebaseerde audit en objectief gestructureerde klinische examens, waarbij de participant in een gesimuleerde omgeving (duur 60 min) Face to face lessen bij 3 scholen en een school gaf les op afstand met methoden gericht op het ontwikkelen van praktische vaardigheden voor het aanleggen van verband en het oefenen voor het gebruik van een Doppler.			
Protz, 2021	Gerandomiseerde , gecontroleerde interventie studie. (RCT)	Onderzoeken of een training passend is om duurzaam de vaardigheden van verpleegkundige te vergroten.	55 verpleegkundigen uit ziekenhuis en poliklinische zorg 28 interventiegroep 27 in controlegroep	De vaardigheden om correct een compressieverband aan te brengen werden beoordeeld bij baseline, na één trainingssessie, 1	Vaardigheden van het toepassen van compressie middels de CCB score (compression control bandaging	Er is een significante verschil tussen de interventie en de controlegroep ($F(1, 45) = 44.16$, $p < 0.001$ partial η^2	Het oefenen met zwachtelen heeft veel invloed op de competentie van zwachtelvaardigheid . Training met gebruik van een

				maand daarna en 3 maanden later door middel van de CCB score (vulling, beginpunt, hiel inclusie, richting het hart zwachtelen, druk op de voorvoet en bij de kuit). De interventiegroep oefent met zwachtelen en de controlegroep krijgt alleen een demonstratie. Ze krijgen dezelfde theoretische uitleg	score) deze evalueert de aangebrachte compressie op 6 verschillende onderdelen.	= 0.31). De groep die oefende met zwachtelde scoorde significant beter met de CCB score. Er was ook een significant overal verschil overtijd bij de voor en nametingen	drukmeter wordt als belangrijk gezien omdat dit direct feedback geeft op handelen van de participanten. Ook is het opvallend om te zien dat na 3 maanden er al een afname is van de behaalde vaardigheid.
Ylönen, 2019	Quasi experimentele studie met een interventie en controlegroep met pre en post metingen	Het beoordelen van de congruentie tussen de subjectieve inschatting van kennis en de daadwerkelijke kennis over verpleegkundige zorg voor cliënten met veneuze beenwonden na een internet E-learning.	Wijkverpleegkundigen : In de interventiegroep n= 239;verpleegkundigen controlegroep: n=229 maar 97 uit de interventiegroep en 61 uit de controlegroep deden mee aan de baseline meting Zorg) Na 6 wkn meting 1: IG N=53 CG N=42 Na 10 wkn meting 2 IG N= 50 CG N=40	Verpleegkundigen in de interventiegroep kregen de mogelijkheid over een periode van 6 weken een e-learning te volgen. De controlegroep deed dat niet. Data werd verzameld met een vragenlijst voor de e-learning, na 6 weken en na 10 weken. De e-learning bevat evidence based materiaal en richtlijnen over verpleegkundige zorg. Er komen 6 thema's aan bod: herkennen en pathologie,	Congruentie tussen ervaren kennis en daadwerkelijke kennis door een vragenlijst. De toename van congruentie tussen de subjectieve inschatting van de mate van kennis en ten opzichte van de daadwerkelijke kennis was significant groter bij de interventiegroep.	De toename van congruentie tussen de subjectieve inschatting van de mate van kennis en ten opzichte van de daadwerkelijke kennis was significant groter bij de interventiegroep. Het resultaat ondersteunt de hypothese dat de congruentie tussen de subjectieve inschatting van de mate van kennis ten opzichte van de daadwerkelijke	(Zie ook Ylönen 2017 over effect op daadwerkelijke kennis.) Het gaat hier over de groep verpleegkundigen die onbewust onbekwaam is. De training heeft een positief effect op wat mensen denken te weten en wat ze daadwerkelijk weten. Mensen worden bewuster van kennisniveau, wat zou kunnen helpen in het up to date houden van

				genezingsproces en beoordelen daarvan, assessment van infectie, principes van huidzorg, huidzorgproducten en verbanden & compressietherapie		kennis, groter is bij verpleegkundigen die een e-learning hebben gevolgd.	kennis.
Ylönen, 2017	Quasi experimentele studie met een interventie en vergelijkingsgroep met pre en post metingen.	Het testen van de effectiviteit van een internet based educatief programma over veneuze beenwondzorg op de subjectieve inschatting van kennis en de daadwerkelijke kennis van verpleegkundigen werkzaam in de wijkverpleging.	Wijkverpleegkundigen : In de interventiegroep n= 239 verpleegkundigen vergelijkingsgroep: n=229 maar 97 uit de interventiegroep en 61 uit de controlegroep deden mee aan de baseline meting Na m1: IG N=53 CG N=42 Na M2 IG N= 50 CG N=39	Verpleegkundigen in de interventiegroep kregen de mogelijkheid over een periode van 6 weken een e-learning te volgen. De controlegroep deed dat niet. Data werd verzameld met een vragenlijst voor de e-learning, na 6 weken en na 10 weken. De e-learning bevat evidence based materiaal en richtlijnen over verpleegkundige zorg. Er komen 6 thema's aan bod: herkennen en pathologie, genezingsproces en beoordelen daarvan, assessment van infectie, principes van huidzorg, huidzorgproducten en verbanden & compressietherapie	Kennis niveau van ulcus cruris.	Er was een significante vergroting van kennis(ook bij het onderdeel compressie) in de interventiegroep van de baseline meting en de eerste en tweede meting. Kennisniveau van de controlegroep bleef hetzelfde. De e-learning werd als een fijne educatiemethode beschouwd door de deelnemers. De resultaten laten zien dat het mogelijk is om de ervaren, en de daadwerkelijke kennis, de vergroten met een e-learning. Echter deze kennis is niet	De hoge drop out en laag aantal participanten vertekenen mogelijk de resultaten.

						blijvend en er is continue educatie nodig	
Tidhar, 2017	Een quasi experimenteel design	Evaluatie van de effectiviteit van een training/ workshop op compressief zwachtelen bij wondzorg verpleegkundigen die geen ervaring hebben met compressief zwachtelen.	N=37 verpleegkundigen	Verpleegkundigen volgden een vier uur durende training inclusief zwachtelen met een drukmeter. Metingen werden gedaan direct na de training en 6 maanden later.	behaalde druk met zwachtelen	Voor de training behaalde 5.4% van de verpleegkundigen optimale druk. Na de training behaalde 58% een optimale druk. 6 maanden na de training haalde 37% de optimale druk. Direct na en 6 maanden na de training behaalde de verpleegkundigen een significant betere druk. Echter neemt het aantal dat de ideale range in druk behaald wel af na 6 maanden.	De educatieve sessie met een drukmeter was een effectieve manier om te leren hoe zwachtels aangebracht dienen te worden. Echter meer oefening is nodig om over langere tijd deze vaardigheid te behouden aangezien het aantal verpleegkundigen dat optimale druk behaalde over tijd afnam.
Van Hecke, 2011	Validatie studie van een instrument	Validatie studie van een instrument	Een delphi studie met 9 expert op gebied van veneuze beenwonden. 350 verpleegkundigen en verpleegkunde	Het instrument is ontwikkeld op basis van een literatuurstudie en patiënt casuïstiek. Het bestaat uit 4	○ Content Validiteit ○ Construct validiteit	Content (content validity index tussen 0.78-1.00) en construct validiteit was vastgesteld.	Construct validiteit was net voldoende, maar onvoldoende voor persoonlijke toetsing.

			studenten participeerden in de item-analyse en de construct validiteit en stabiliteitsanalyse.	onderdelen: compressietherapie, fysieke activiteit, het hoog leggen van de benen en pijnmanagement.		De kwaliteit van de response was tussen de 0.01 en de 0.68. De intraclass correlatie coëfficiënt was tussen de 0.71-0.77.	Construct validiteit is in dit geval minder relevant aangezien het om een kennistoets gaat en niet om het meten van een construct. De kennis over een thema hoeft niet samen te hangen.
Bobbink, 2023	Een quasi experimentele pilot studie met een groep	Onderzoeken of het haalbaar is om de CCB score te gebruiken om de ontwikkeling van de vaardigheid van compressief zwachtelen te meten bij verpleegkunde studenten.	16 studenten hebben deelgenomen aan de studie.	Studenten volgden een e-learning over veneuze beenwonden en compressietherapie, gevolgd door een workshop waarbij ze zwachtelen met een korte rekzwachtel konden oefenen. Data, (CCB score en de druk onder de zwachtel)werd voor en na de workshop verzameld.	○ Toepasbaarheid van de CCB score ○ Behaalde druk ○ CCB score	De druk bij de voorvoet en de kuit was significant beter na de workshop. De CCB score verbeterde ook, maar niet significant ten opzichte van de baseline meting. Het gebruik van drukmeters werd als essentieel bevonden en de CCB score was makkelijk toe te passen.	Het gebruik van de CCB score en de drukmeter werd als toepasbaar bevonden om de vaardigheden van het zwachtelen met een korte rekzwachtel te beoordelen.

Tabel 17. Samenvatting van geïncludeerde artikelen voor het thema scholing.

Grade bewijs profiel

Type scholing in vergelijking met geen scholing of andere scholing bij verpleegkundigen of verzorgenden.

Certainty assessment							Samenvatting resultaten
Aantal deelnemers (studies)	Risk of bias	Inconsistentie	Indirect bewijs	Onnauwkeurigheid	Publicatie bias	Overall certainty of	Impact

Follow up						evidence	
kennisiniveau van verpleegkundigen en verzorgenden							
2 quasi experimentele studie pre post test metingen met controlegroep N=179 Follow up is 10 weken 1 klinimetrische studie Delphi: n=9 Validatie: n= 350	ernstig ^a	niet ernstig	niet ernstig	ernstig ^b	niet gevonden	⊕⊕○○ Laag	drie studies geïncludeerd voor deze uitkomst van Ylone 2017 & 2019(dit zijn verschillende uitkomsten van dezelfde studie/populatie). Verpleegkundigen die een e-learning hebben gevolgd konden beter inschatten of hun mate van kennis up to date was en hadden meer kennis op het gebied van compressietherapie. Na een maand is het percentage dat denkt te weten en ook echt de kennis heeft over compressietherapie echter niet meer significant verbeterd ten opzichte van de baseline meting. Het kennisniveau op gebied van compressietherapie was na een maand wel nog significant hoger ten opzichte van de meting direct na de scholingsinterventie van een elearning. interventie:M0: mean is 0.4(SD:0.2) M1: Mean is 0.5(SD:0.2) p M0-M1=<0.001 M2:mean is 0.5(SD:0.2) p MO-M2:<0.001 controle: M0: mean is 0.4(SD:0.2) M1: Mean is 0.5(SD:0.2) p M0-M1=0.793 M2:mean is 0.5(SD:0.2) p MO-M2:<0.316 Een kennistoets is ontwikkeld op basis van consensus van 9 expert op het gebied van leefstijladviezen bij compressie. Deze is gevalideerd door 350 participanten, de test-hertest ICC was 0.67. de ICC per onderdeel was tussen 0.71 en 0.77. de kappawaarde verschilde tussen de 0.30 en 0.54. de vragenlijst laat een discriminatie zien tussen groepen die naar verwachting veel of weinig ervaring hebben in compressietherapie(known groups technique).

A in de geïncludeerde studies zijn knelpunten met betrekking tot blindering en selectieve uitval.
B er is een grote spreiding binnen de resultaten.

Tabel 18. GRADE evidence profile: samenvatting van resultaten en kwaliteit van mate van bewijs over kennisniveau.

Vergroten van de vaardigheid van het toepassen van een compressietechniek geoperationaliseerd in de correcte mate van druk.							Samenvatting resultaten
Certainty assessment							Impact
Aantal deelnemers (studies) Follow up	Risk of bias	Inconsistentie	Indirect bewijs	Onnauwkeurigheid	Publicatie bias	Overall certainty of evidence	
147 (4 observationele studies) Follow up: direct na scholing, 3 maanden en 6 maanden na scholing	ernstig ^a	niet ernstig	niet ernstig	ernstig ^b	niet gevonden	⊕⊕○○ Laag	Protz 2022: CCB score mean for outpatient nurses (SD): V0: 2.71(1.80) V1 4.89(1.69) V2: 5.21(1.23) V3: 4.96(1.35). outpatient nurses scoorde overtijd significant beter met de CCB score: F18.60 p=<0.001 door het volgen van een eenmalige training, waarbij de interventiegroep ging oefenen en de controlegroep alleen een demonstratie kreeg. Protz 2021: interventie bestaat uit het volgen van een eenmalige training, waarbij de interventiegroep ging oefenen met zwachtelen en de controlegroep alleen een demonstratie kreeg. ccb score verschilde significant tussen V0 en V1,V2 &V3 p<0.001). en een significant verschil tussen controle en interventiegroep: p<0.001. Tidhar 2017: voor en na meting bij een eenmalige training(4 uur) met oefenen met een drukmeter. voor de meting zwachtelde 5,4% optimaal, na de training 58% p=<0.001 en na 6 maanden 37% p=<0.001 Bobbink 2023: blended learning bestaande uit een e-learning(3 sessies) en een workshop(2 sessies theorie en 2 sessies oefenen). mean ccb score ging van 3.57(SD:0.85) naar 4.47 wat een niet significante verbetering op leverde (P: 0.16)

Tabel 19. GRADE evidence profile samenvatting van resultaten en kwaliteit van mate van bewijs bij compressievaardigheden

a. Niet in alle studies is blinding toegepast en niet in alle studies is randomisatie toegepast

b. te weinig deelnemers en pilotstudie om nauwkeurige conclusies te kunnen trekken

Risk of bias beoordelingen per studie

De risk of bias beoordeling is gedaan met een beoordelingsformuler passend bij het design van de studie. Hierin zijn de beoorderlingmethodieken gehanteerd zoals beschreven door het Cochrane instituut. Voor het beoordelen van non-randomized trial zijn de beoordelingscriteria van ROBINS-I aangehouden, voor een RCT zijn de cochrane beoordelings criteria aangehouden, voor een systematisch literatuur onderzoek zijn de beoordelingscriteria voor een systematische review van observationele onderzoeken van het Cochrane instituut en voor een klinimetrische studie is de risk of bias tool van COSMIN gebruikt.

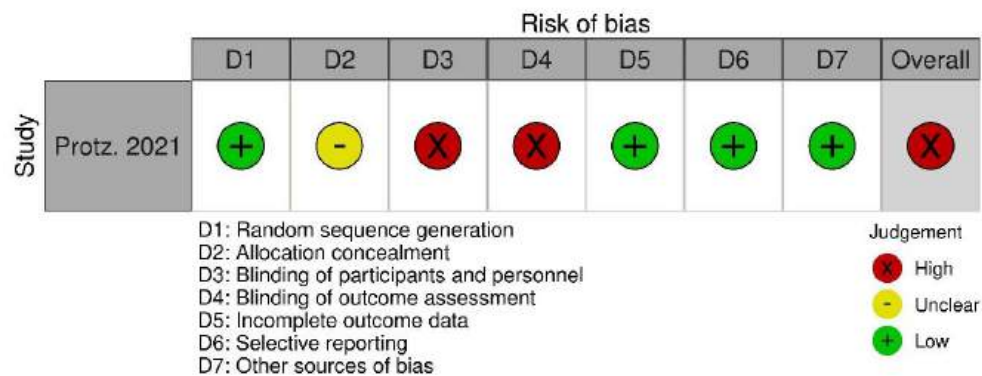
Study	Risk of bias domains							Overall
	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	
Rodriguez-Abad, 2022								
Protz, 2022								
Ylönen, 2019								
Ylönen, 2017								
Tidhar, 2017								
Bobbink, 2023								

Domains:
D1: Bias due to confounding.
D2: Bias due to selection of participants.
D3: Bias in classification of interventions.
D4: Bias due to deviations from intended interventions.
D5: Bias due to missing data.
D6: Bias in measurement of outcomes.
D7: Bias in selection of the reported result.

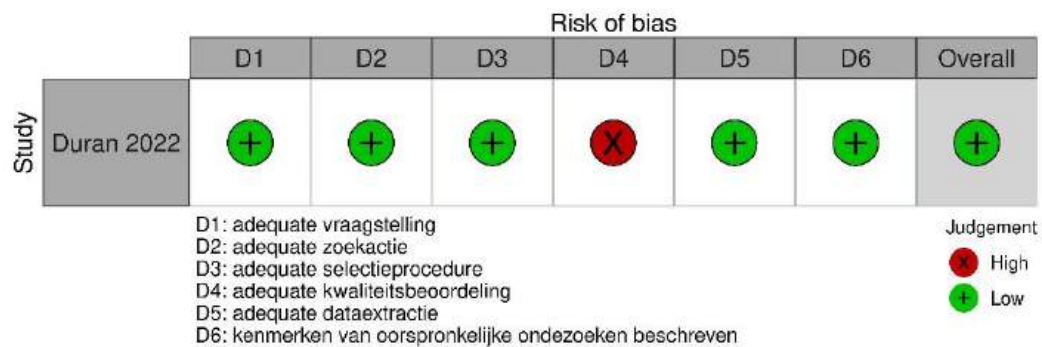
Judgement
 Serious
 Moderate
 Low

Risk of bias beoordeling van non-randomized trial door middel van ROBINS-I

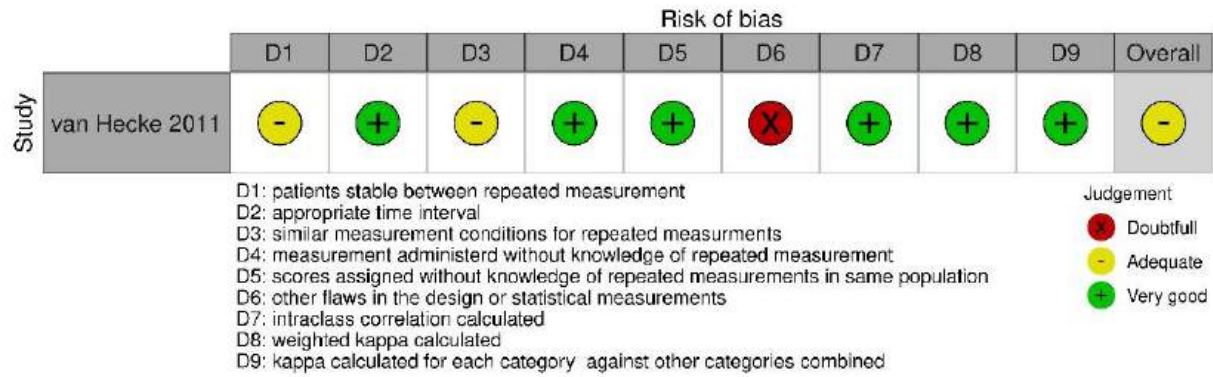
Figuur 3.



Figuur 4. Risk of bias beoordeling van non-randomized trials door middel van beoordelingscriteria voor een RCT van het Cochrane instituut.



Figuur 5. Risk of bias beoordeling door middel van beoordelingscriteria voor een systematische review van observationele onderzoeken van het Cochrane instituut.



Figuur 6. Risk of bias beoordeling door middel van de COSMIN risk of bias tool .

Van bewijs naar aanbeveling

In de besluitvorming zijn naast (de kwaliteit van) het wetenschappelijk bewijs ook andere aspecten van belang. Dit betreft onder meer waarden en voorkeuren van patiënten/cliënten, kosten, balans tussen gewenste en ongewenste effecten van interventies en organisatorische aspecten.(59-61) Op basis van de evidence en de overige overwegingen zijn vervolgens door de werkgroep aanbevelingen geformuleerd volgens GRADE EtD frameworks (62). De aanbevelingen zijn in werkgroepvergaderingen vastgesteld.

Richtlijnmodule bij Uitgangsvraag 4

Welke interventies uitgevoerd door verpleegkundigen en verzorgenden werkzaam in de wijkverpleging zijn effectief om zelfredzaamheid of samenredzaamheid te bevorderen en te behouden omtrent compressietherapie bij cliënten en hun naasten in de thuissituatie?

Literatuursearch

Bovenstaande uitgangsvraag is uitgewerkt in een PICO die is vastgesteld door de werkgroep. Zie onderstaande tabel.

PICO uitgangsvraag 3 zelfredzaamheid	
P	Cliënten en hun naasten in de thuissituatie waarbij compressietherapie worden toegepast
I	Methoden van scholing gericht op trainen van vaardigheden en/of vergroten van kennis over compressietherapie
C	Interventies, uitgevoerd door verpleegkundige, verzorgende of verpleegkundig specialist, om zelfredzaamheid of samenredzaamheid te vergroten
O	primaire uitkomstmaten: therapietrouw, mate van zelfredzaamheid van cliënt en/of naaste, eigen effectiviteit (self-efficacy) en patiënttevredenheid secundaire uitkomstmaten: Effectiviteit van toegepaste compressietherapie uitgevoerd door cliënt en/of naasten geoperationaliseerd in de correcte mate van druk, vermindering van oedeem en wondgenezing

Tabel 20. PICO van thema zelfredzaamheid

In bestaande richtlijnen over compressie en ulcus cruris zijn relevante zoektermen geïdentificeerd. In relevante onderzoeken zijn ook aanvullende termen gezocht. Met ondersteuning van een medewerker van de medische bibliotheek van het Radboudumc zijn zoektermen bepaald en zijn de zoekopdrachten toepasbaar gemaakt voor de verschillende vooraf bepaalde databases: Medline, Embase, CINAHL & Cochrane library.

Search Medline (via Pubmed) op 6-7-2023	Hits
((Nursing[Mesh] OR nursing care[mesh] OR nurses[mesh] OR Nursing staff[mesh] OR Nurse's role[mesh] OR Community Health Services[Mesh:NoExp] OR Community Health Nursing[Mesh] OR Home Care Services[Mesh:NoExp] OR nurs*[tiab] OR home care[tiab] OR home healthcare[tiab] OR home health care [tiab] OR carer* [tiab] OR community care[tiab] OR community health services[tiab] OR community health nursing[tiab] OR home care service*[tiab] OR Community Health Care[tiab] OR Community Healthcare[tiab] OR Domiciliary Care[tiab] OR Home care[tiab]) AND (2010:2023[pdat])) AND ((compression bandages[Mesh] OR Intermittent Pneumatic Compression Devices[Mesh] OR "Leg Ulcer"[Mesh:NoExp] OR "Varicose Ulcer"[Mesh] OR stocking*[tiab] OR elastic bandage*[tiab] OR lymph press*[tiab] OR varicose therap*[tiab] OR varicose treatment[tiab] OR varicose management[tiab] OR ulcer therap*[tiab] OR ulcer treatment[tiab] OR ulcer management[tiab] OR Elastic Compression Wrap*[tiab] OR Compression Bandage*[tiab] OR Compression Wrap*[tiab] OR Compression Stocking*[tiab] OR Elastic Stocking*[tiab] OR compression[tiab] OR Pneumatic Intermittent Impulse Device[tiab] OR Intermittent Pneumatic Compression Device[tiab] OR Pneumatic Hose[tiab] OR Pneumatic Compression*[tiab] OR Venous Hypertension Ulcer*[tiab] OR Venous Ulcer*[tiab] OR Stasis Ulcer*[tiab] OR ace bandage*[tiab] OR Coban[tiab] OR COM-PRESSOR[tiab] OR compression dressing*[tiab] OR Comprilan[tiab] OR Juxtafit[tiab] OR padded	159

pressure-management bandage[tiab] OR PROFORE[tiab] OR PROGUIDE[tiab] OR Hevea-latex pressure bandage[tiab] OR "Rosidal K"[tiab] OR Setopress[tiab] OR silicone pressure-management bandage[tiab] OR Surepress High Compression Bandage[tiab] OR Tubular-Form[tiab]) AND (2010:2023[pdat])) AND ((Self-Management[Mesh] OR Self Care[Mesh] OR Self-Help Groups[Mesh:NoExp] OR self help*[tiab] OR self manag*[tiab] OR self instruc*[tiab] OR supported care*[tiab] OR self-manag*[tiab] OR self-car*[tiab] OR self-help*[tiab] OR instruc*[tiab] OR self-advoca*[tiab] OR self-efficac*[tiab] OR self-direct*[tiab] OR self direct*[tiab] OR Self Help Groups[tiab] OR Self-Help Group[tiab] OR Support Group*[tiab] OR Therapeutic Social Club*[tiab] OR Social Support[Mesh] OR Social Support[tiab] OR Social Care[tiab] OR Online Social Support*[tiab] OR Perceived Social Support*[tiab] OR Decision Making, Shared[Mesh] OR Shared Decision Making[tiab] OR Patient Education as Topic[Mesh:NoExp] OR Health Education[Mesh:NoExp] OR Patient Education as Topic[tiab] OR Health Education[tiab] OR Community Health Education[tiab] OR Patient Education[tiab] OR Patient Participation[Mesh] OR Patient Involvement[tiab] OR Patient Empowerment[tiab] OR Patient Participation Rate*[tiab] OR Patient Activation[tiab] OR Patient Engagement[tiab] OR Disease Management[Mesh:NoExp] OR Disease Management*[tiab]) AND (2010:2023[pdat])) Filters: Dutch, English, German, from 2010 - 2023	
--	--

Tabel 21. Searchstring voor thema zelfredzaamheid in Medline

Search Cinahl op 6-7-2023	Hits
((MH "Nursing Care+" OR MH nurses+ OR MH "Nursing Role" OR MH "Community Health Services+" OR MH "Community Health Nursing+" OR TI = (nurs* OR home care OR home healthcare OR home health care OR carer* OR community care OR community health services OR community health nursing OR home care service* OR Community Health Care OR Community Healthcare OR Domiciliary Care OR Home care) OR AB = (nurs* OR home care OR home healthcare OR home health care OR carer* OR community care OR community health services OR community health nursing OR home care service* OR Community Health Care OR Community Healthcare OR Domiciliary Care OR Home care))) AND (((MH "Elastic Bandages" OR MH "Compression Garments" OR MH "Leg Ulcer+") OR TI = (stocking* OR elastic bandage* OR lymph press* OR varicose therap* OR varicose treatment OR varicose management OR ulcer therap* OR ulcer treatment OR ulcer management OR Elastic Compression Wrap* OR Compression Bandage* OR Compression Wrap* OR Compression Stocking* OR Elastic Stocking* OR compression OR Pneumatic Intermittent Impulse Device OR Intermittent Pneumatic Compression Device OR Pneumatic Hose OR Pneumatic Compression*) OR AB = (stocking* OR elastic bandage* OR lymph press* OR varicose therap* OR varicose treatment OR varicose management OR ulcer therap* OR ulcer treatment OR ulcer management OR Elastic Compression Wrap* OR Compression Bandage* OR Compression Wrap* OR	820

Compression Stocking* OR Elastic Stocking* OR compression OR Pneumatic Intermittent Impulse Device OR Intermittent Pneumatic Compression Device OR Pneumatic Hose OR Pneumatic Compression*))) AND ((MH "Self-Management" OR MH "Self Care" OR MH "Support, Social+" OR MH "Decision Making, Shared" OR MH "Patient Education" OR MH "Health Education" OR MH "Consumer Participation" OR MH "Disease Management+") OR TI= (self help* OR self manag* OR self instruc* OR supported care* OR self-manag* OR self-car* OR self-help* OR instruc* OR self-advoca*OR self-efficac* OR self-direct* OR self direct* OR Self Help Groups OR Self-Help Group OR Support Group* OR Therapeutic Social Club* OR Social Support OR Social Care OR Online Social Support* OR Perceived Social Support* OR Patient Education as Topic OR Health Education OR Community Health Education OR Patient Education OR Patient Involvement OR Patient Empowerment OR Patient Participation Rate* OR Patient Activation OR Patient Engagement OR Disease Management*) OR AB= (self help* OR self manag* OR self instruc* OR supported care* OR self-manag* OR self-car* OR self-help* OR instruc* OR self-advoca*OR self-efficac* OR self-direct* OR self direct* OR Self Help Groups OR Self-Help Group OR Support Group* OR Therapeutic Social Club* OR Social Support OR Social Care OR Online Social Support* OR Perceived Social Support* OR Patient Education as Topic OR Health Education OR Community Health Education OR Patient Education OR Patient Involvement OR Patient Empowerment OR Patient Participation Rate* OR Patient Activation OR Patient Engagement OR Disease Management*)) Zoekopties Limiters - Published Date: 20100101-20231231 Expanders - Apply equivalent subjects Narrow by Language: - english Search modes - Boolean/Phrase	
--	--

Tabel 22. Searchstring voor thema zelfredzaamheid voor CINAHL

Search Embase op 6-7-2023	Hits
(exp nursing/ or exp nursing care/ or exp nurse/ or exp nursing staff/ or exp nurse attitude/ or community care/ or exp community health nursing/ or community support/ or exp preventive health service/ or leg ulcer/ or nurs*.ti,ab,kf. or home care.ti,ab,kf. or home healthcare.ti,ab,kf. or home health care.ti,ab,kf. or carer*.ti,ab,kf. or community care.ti,ab,kf. or community health services.ti,ab,kf. or community health nursing.ti,ab,kf. or home care service*.ti,ab,kf. or Community Health Care.ti,ab,kf. or Community Healthcare.ti,ab,kf. or Domiciliary Care.ti,ab,kf. or Home care.ti,ab,kf.) and (exp compression bandage/ or intermittent pneumatic compression device/ or stocking*.ti,ab,kf. or elastic bandage*.ti,ab,kf. or lymph press*.ti,ab,kf. or varicose therap*.ti,ab,kf. or varicose treatment.ti,ab,kf. or varicose management.ti,ab,kf. or ulcer therap*.ti,ab,kf. or ulcer treatment.ti,ab,kf. or ulcer management.ti,ab,kf. or Elastic Compression Wrap*.ti,ab,kf. or Compression Bandage*.ti,ab,kf. or Compression	300

Wrap*.ti,ab,kf. or Compression Stocking*.ti,ab,kf. or Elastic Stocking*.ti,ab,kf. or compression.ti,ab,kf. or Pneumatic Intermittent Impulse Device.ti,ab,kf. or Intermittent Pneumatic Compression Device.ti,ab,kf. or Pneumatic Hose.ti,ab,kf. or Pneumatic Compression*.ti,ab,kf. or Venous Hypertension Ulcer*.ti,ab,kf. or Venous Ulcer*.ti,ab,kf. or Stasis Ulcer*.ti,ab,kf. or ace bandage*.ti,ab,kf. or Coban.ti,ab,kf. or COM-PRESSOR.ti,ab,kf. or compression dressing*.ti,ab,kf. or Comprifore.ti,ab,kf. or Comprilan.ti,ab,kf. or Elodur.ti,ab,kf. or Elset.ti,ab,kf. or Gelocast.ti,ab,kf. or Gelostretch.ti,ab,kf. or Juxtafit.ti,ab,kf. or "Lastolan".ti,ab,kf. or Mollelast.ti,ab,kf. or "padded pressure-management bandage".ti,ab,kf. or PROFORE.ti,ab,kf. or PROGUIDE.ti,ab,kf. or "Hevea-latex pressure bandage".ti,ab,kf. or "Rosidal K".ti,ab,kf. or Setopress.ti,ab,kf. or "silicone pressure-management bandage".ti,ab,kf. or "Surepress High Compression Bandage".ti,ab,kf. or Tubular-Form.ti,ab,kf.) and (exp self care/ or Self Help/ or self help*.ti,ab,kf. or self manag*.ti,ab,kf. or self instruc*.ti,ab,kf. or supported care*.ti,ab,kf. or self-manag*.ti,ab,kf. or self-car*.ti,ab,kf. or self-help*.ti,ab,kf. or instruc*.ti,ab,kf. or self-advoca*.ti,ab,kf. or self-efficac*.ti,ab,kf. or self-direct*.ti,ab,kf. or self direct*.ti,ab,kf. or Self Help Groups.ti,ab,kf. or Self-Help Group.ti,ab,kf. or Support Group*.ti,ab,kf. or Therapeutic Social Club*.ti,ab,kf. or exp Social Support/ or Social Support.ti,ab,kf. or Social Care.ti,ab,kf. or Online Social Support*.ti,ab,kf. or Perceived Social Support*.ti,ab,kf. or shared decision making/ or Shared Decision Making.ti,ab,kf. or Patient Education/ or Health Education/ or Patient Education as Topic.ti,ab,kf. or Health Education.ti,ab,kf. or Community Health Education.ti,ab,kf. or Patient Education.ti,ab,kf. or Patient Participation/ or Patient Involvement.ti,ab,kf. or Patient Empowerment.ti,ab,kf. or Patient Participation Rate*.ti,ab,kf. or Patient Activation.ti,ab,kf. or Patient Engagement.ti,ab,kf. or Disease Management/ or Disease Management*.ti,ab,kf.) Limits (english language and yr="2010 -Current")	
---	--

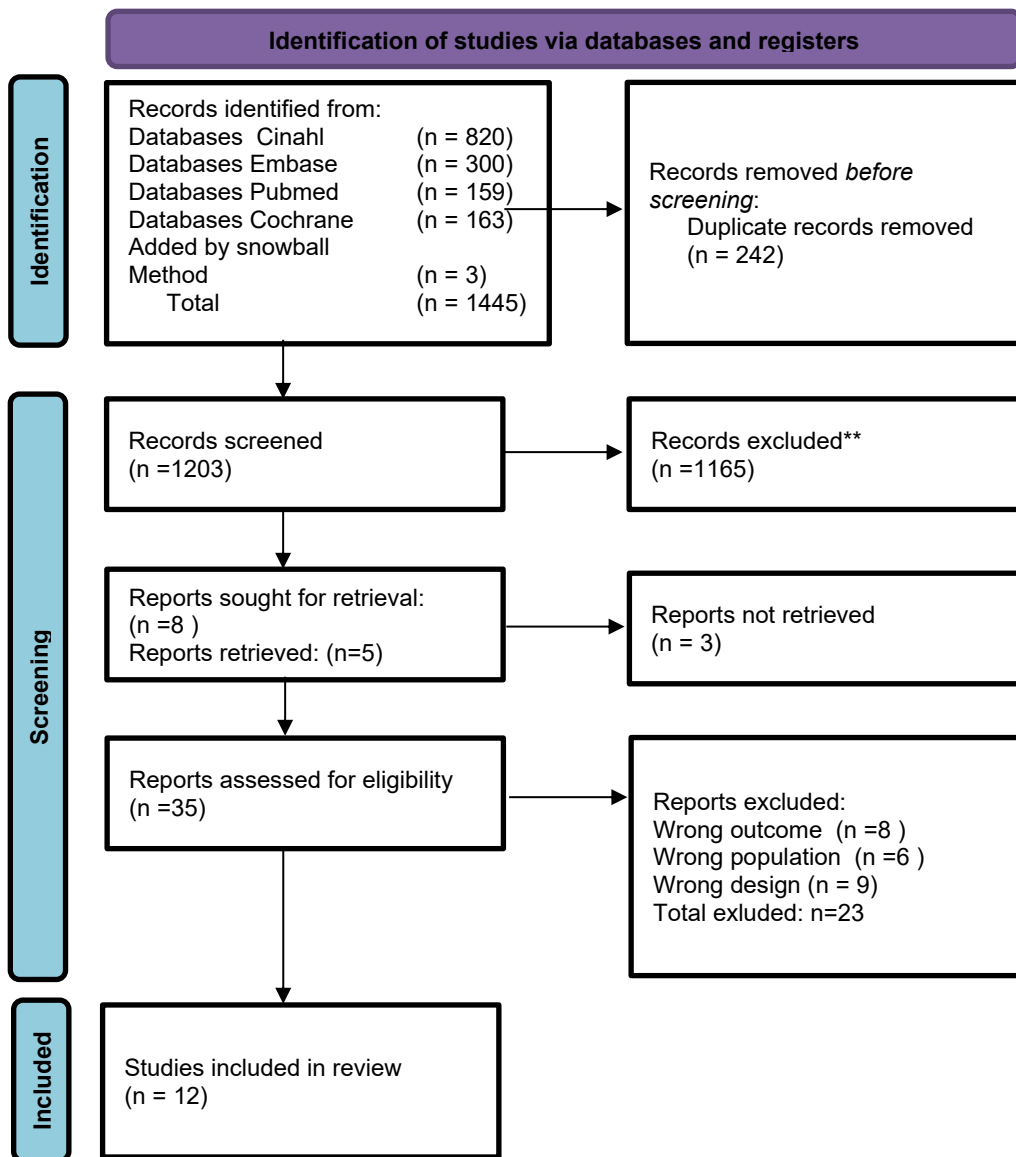
Tabel 23. Searchstring voor thema zelfredzaamheid voor Embase

Search Cochrane library op 6-7-2023		Hits
#1	([mh Nursing] OR [mh "nursing care"] OR [mh nurses] OR [mh "Nursing staff"] OR [mh "Nurse's role"] OR [mh ^"Community Health Services"] OR [mh "Community Health Nursing"] OR [mh ^"Home Care Services"] OR nurs*:ti,ab,kw OR "home care":ti,ab,kw OR "home healthcare":ti,ab,kw OR "home health care":ti,ab,kw OR carer*:ti,ab,kw OR "community care":ti,ab,kw OR "community health services":ti,ab,kw OR "community health nursing":ti,ab,kw OR ("home care" NEXT service*):ti,ab,kw OR "Community Health Care":ti,ab,kw OR "Community Healthcare":ti,ab,kw OR "Domiciliary Care":ti,ab,kw OR "Home care":ti,ab,kw)	64285
#2	[mh "leg ulcer"] OR [mh "compression bandages"] OR [mh "Intermittent Pneumatic	15461

	Compression devices"] OR stocking*:ti,ab,kw OR "elastic" NEXT bandage*:ti,ab,kw OR "lymph" NEXT press*:ti,ab,kw OR "varicose" NEXT therap*:ti,ab,kw OR "varicose treatment":ti,ab,kw OR "varicose management":ti,ab,kw OR "ulcer" NEXT therap*:ti,ab,kw OR "ulcer treatment":ti,ab,kw OR "ulcer management":ti,ab,kw OR "Elastic Compression" NEXT Wrap:ti,ab,kw OR "Compression" NEXT Bandage*:ti,ab,kw OR "Compression" NEXT Wrap*:ti,ab,kw OR "Compression" NEXT Stocking*:ti,ab,kw OR "Elastic" NEXT Stocking*:ti,ab,kw OR compression:ti,ab,kw OR "Pneumatic Intermittent Impulse Device":ti,ab,kw OR "Intermittent Pneumatic Compression Device":ti,ab,kw OR "Pneumatic Hose":ti,ab,kw OR "Pneumatic" NEXT Compression*:ti,ab,kw OR Venous Hypertension Ulcer*:ti,ab,kw OR Venous Ulcer*:ti,ab,kw OR Stasis Ulcer*:ti,ab,kw OR ace bandage*:ti,ab,kw OR Coban:ti,ab,kw OR COM-PRESSOR:ti,ab,kw OR compression dressing*:ti,ab,kw OR Comprifore:ti,ab,kw OR Comprilan:ti,ab,kw OR Elodur:ti,ab,kw OR Elset:ti,ab,kw OR Gelocast:ti,ab,kw OR Gelostretch:ti,ab,kw OR Juxtafit:ti,ab,kw OR "Lastolan":ti,ab,kw OR Mollelast:ti,ab,kw OR "padded pressure-management bandage":ti,ab,kw OR PROFORE:ti,ab,kw OR Mollelast:ti,ab,kw OR "padded pressure-management bandage":ti,ab,kw OR PROFORE:ti,ab,kw OR PROGUIDE:ti,ab,kw OR "Hevea-latex pressure bandage":ti,ab,kw OR "Rosidal K":ti,ab,kw OR Setopress:ti,ab,kw OR "silicone pressure-management bandage":ti,ab,kw OR "Surepress High Compression Bandage":ti,ab,kw OR Tubular-Form:ti,ab,kw	
#3	([mh "Self-Management"] OR [mh "Self Care"] OR [mh ^"Self-Help Groups"] OR ("self" NEXT help*):ti,ab,kw OR ("self" NEXT manag*):ti,ab,kw OR ("self" NEXT instruc*):ti,ab,kw OR ("supported" NEXT care*):ti,ab,kw OR self-manag*:ti,ab,kw OR self-car*:ti,ab,kw OR self-help*:ti,ab,kw OR instruc*:ti,ab,kw OR (self-advoca* OR NEXT self-efficac*):ti,ab,kw OR self-direct*:ti,ab,kw OR ("self" NEXT direct*):ti,ab,kw OR "Self Help Groups":ti,ab,kw OR "Self-Help Group":ti,ab,kw OR ("Support" NEXT Group*):ti,ab,kw OR ("Therapeutic Social" NEXT Club*):ti,ab,kw OR [mh "Social Support"] OR "Social Support":ti,ab,kw OR "Social Care":ti,ab,kw OR ("Online Social" NEXT Support*):ti,ab,kw OR ("Perceived Social" NEXT Support*):ti,ab,kw OR [mh "Decision Making, Shared"] OR "Shared Decision Making":ti,ab,kw OR [mh ^"Patient Education as Topic"] OR [mh ^"Health Education"] OR "Patient Education as Topic":ti,ab,kw OR "Health Education":ti,ab,kw OR "Community Health Education":ti,ab,kw OR "Patient Education":ti,ab,kw OR [mh "Patient Participation"] OR "Patient Involvement":ti,ab,kw OR "Patient Empowerment":ti,ab,kw OR ("Patient Participation" NEXT Rate*):ti,ab,kw OR "Patient Activation":ti,ab,kw OR "Patient Engagement":ti,ab,kw OR [mh ^"Disease Management"] OR ("Disease" NEXT Management*):ti,ab,kw)	109806
#4	#1 AND #2 AND #3 with Cochrane Library publication date from Jan 2010 to Jul 2023	134 (2 reviews 132 trials)

Literatuurselectie

Het selecteren van relevante artikelen is door twee personen gedaan. De eerste screening op basis van titel en abstract is onafhankelijk van elkaar gedaan met behulp van Rayyan. Bij contradictie van selectie is dit onderling besproken en is indien nodig een derde beoordelaar geconsulteerd. Artikelen die niet op basis van titel en abstract werden geëxcludeerd zijn volledig gelezen waarbij nogmaals de inclusiecriteria werden getoetst. Bij twijfel werd er nogmaals een derde beoordelaar geconsulteerd. Zie voor onderstaand figuur voor het selectieproces. De mate van sterkte van bewijs is bepaald met behulp van GRADE. Uitkomsten hiervan zijn besproken met de werkgroep. De werkgroepleden waren het unaniem eens over het belang in het geven van voorlichting. Enkele werkgroepleden hadden wel hun zorgen of cliënten wel in staat waren om zelf compressietherapie toe te passen met name bij het dragen van klittenband zwachtels.



Figuur 3 stroomschema van de inclusie van wetenschappelijke artikelen voor thema zelfredzaamheid

Literatuursamenvatting

Eerste auteur, jaartal	Design	Doel onderzoek	Populatie	Interventie en controle interventie	Relevante Uitkomsten	Resultaten	Conclusie
Bossert, 2023	Systematische literatuurstudie met meta-analyse	Samenvatten van educatieve interventies voor patiënten met veneuze beenwonden, en beoordelen wat het potentiële effect is op wondgenezing en aanvullende uitkomsten zoals pijn, kwaliteit van leven en functioneel vermogen.	N=9 studies Participanten in de geïncludeerde studies zijn volwassenen die behandeling krijgen voor een veneuze beenwond.	Vier verschillende educatieprogramma's zijn geïncludeerd. - 5 studies beoordeelde de leg club model en het effect op wondgenezing en verschillende secundaire uitkomsten zoals pijn, kwaliteit van leven en functioneel vermogen. - Een educatieprogramma voor weerstandsoefeningen met opbouwende intensiteit voor thuis.	- Wondgenezing snelheid - Wondgrootte - Fysieke Functionaliteit	Uitkomsten <u>Snelheid van wondgenezing</u>: een niet significant effect in voordeel van de educatieve interventies is gemeten. <u>Grote van de wond</u>: een significant effect in voordeel van de educatieve interventies is gemeten <u>Gezondheidgerelateerde kwaliteit van leven</u>: Eén studie had een significant effect op kwaliteit van leven (leg club), bij een studie was er ook een niet- significante verbetering op kwaliteit van leven. Drie studies toonden geen significante verbetering aan. <u>Functioneel vermogen</u>: the Leg Club model, beleid,	Educatieve programma's hebben de potentie om wondgenezing te bevorderen bij een veneuze beenwond. Ze hebben een positief effect op pijn, kwaliteit van leven en het functioneel vermogen. Educatieve programma's inbedden in de gebruikelijke zorg thuis, en zouden zich moeten richten op de participatieve rol van patiënten en zich richten op kennis over belangrijke behandel elementen zoals compressietherapie en fysieke oefeningen. Individuele studies uit deze review zijn gescreend. Of ze voldoen niet aan de criteria en zijn in een eerder stadium al geexcludeerd of ze zijn

				- Een sportoefening programma onder begeleidin. - Een leefstijlorientat ie programma ter aanvulling op de gebruikelijke behandeling.		sport en oefening programma en het zelfmanagement oefenprogramma (Bij >75% therapietrouw) toonde een significante verbetering aan op functionaliteit.	al geïnccludeerd in deze review. Uitkomsten van deze studie worden daarom niet mee genomen in de verdere analyse
Bouguetta ya, 2023	Scoping review	Verkennen van bestaande literatuur over de mate van gezondheidsvaardig heden van patiënten met een veneuze beenwond, en het identificeren van de link tussen zelfredzaamheidsge drag (fysieke activiteit en compressietherapie) en veneuze beenwond herstel uitkomsten.	5 artikelen zijn geïnccludeerd. Populatie bestaat uit cliënten met bestaande of genezen de ulcus cruris zowel in ziekenhuis setting als thuiswonenden patiënten	De interventies van de geïnccludeerde studies bestonden uit het aanrijken van een brochure (over vaardigheden), het geven van een flyer na mondelinge toelichting.	- o Relatie tussen gezondheidsvaardighe den en therapietrouw - o Relatie tussen gezondheidsvaardighe den en genezing	Kennis over compressiemat erialen was sterk geassocieerd met het dragen van compressiemat eriaal en op tijd vervangen ervan. Eén studie toonde aan dat een brochure de gezondheidsva ardigheden vergrootte op het gebied van zelfzorg, huidzorg, en kennis over het effect van	Gezondheidsvaardighe den bij patiënten met een ulcus cruris zijn laag. Ziekte specifieke interventies hebben enig effect op deze specifieke gezondheidsvaardighed en en wondgenezing. Het is daarom mogelijk dat gezondheidsvaardighed en een link hebben met de mate van therapietrouw bij compressie. Bewijs hiervoor is beperkt door het kleine aantal studies dat geïnccludeerd kon worden. Individuele studies uit

						compressie. Het toevoegen van een flyer aan patiëntinformatie had geen effect op gezondheidsvaardigheden.	deze review zijn gescreend. Of ze voldoen niet aan de criteria en zijn in een eerder stadium al geëxcludeerd of ze zijn al geïnccludeerd in deze review. Uitkomsten van deze studie worden daarom niet meegenomen in de verdere analyse
Gredalski, 2020	Een retrospectieve Case-Control Pilot Studie	Beschrijven van de bruikbaarheid van instructies aan de mantelzorger over het aanbrengen van korte-rek zwachtels in de initiële behandelfase van oedeem aan de onderbenen.	40 mensen met obesitas met chronisch oedeem in de onderbenen. controle groep n=20 interventiegroep n=20	De controle groep werd gezwachteld door getrainde fysiotherapeuten. De interventiegroep werd gezwachteld door een mantelzorger. De mantelzorger kregen eenmalige instructies van de getrainde fysiotherapeut. Beide groepen kregen hetzelfde beweegadvies mee.	- o Ledemaat volume (mate van oedeem) - o Eigen effectiviteit	De mantelzorgers waren in staat om bij alle patiënten de zwachtels aan te brengen. Het duurde significant langer om in de onderhoudsfase van de behandeling te komen bij de IG. Er waren geen extra afspraken nodig bij de IG, terwijl er bij de CG een of twee afspraken extra nodig waren per patiënt. Beide groepen	Mantelzorgers met voldoende motivatie, en die optimistisch zijn over hun eigen competenties kunnen leren hoe ze ACT toe kunnen passen. Echter kan het langer duren voor de onderhoudsfase bereikt wordt.

						lieten evenveel volume afname zien na 6 maanden. Er was geen correlatie tussen self-efficacy en volume afname.	
Heinen, 2012	Randomized controlled trial (RCT)	Onderzoeken van de effectiviteit van het Lively Legs programma dat beoogde om therapietrouw en beweging te vergroten, en recidive ulcus cruris te voorkomen	N=184 (CG N=92 IC N=92) Follow up na 18 maanden IG N=69 CG N= 67 Populatie bestond uit volwassenen met een actieve of recent gesloten beenwond door veneuze of gemixte oorzaak. De interventie is uitgevoerd vanuit een ziekenhuissetting, echter is gebleken dat deze beter door wijkverpleegkundig en gegeven kan worden. dit paste niet binnen de studieopzet.	De interventie bestond uit een verpleegkundige zelfmanagement programma met ondersteuning op fysieke activiteit en therapietrouw op compressietherapie. Er werden 2-6 sessies aangeboden. Sessies bestonden uit: Assessment van leefstijl, educatie, demonstratie van beenoefeningen, motivatie bespreken, doelen stellen, motivational interviewing en	- Therapietrouw van compressietherapie & fysieke activiteit van lopen en beenoefeningen - Wondgrote	Deze studie laat zien dat het Lively Legs programma het wandelen en uitvoeren van beenoefeningen verbeterde, waardoor het aantal wonddagen afnam en terugkeer van veneuze beenwonden werd voorkomen. Er werd geen significant verschil gevonden tussen therapietrouwheid in het	Voorlichting heeft met name invloed op de fysieke activiteit en het opvolgen van de beweegadviezen bij het krijgen van compressietherapie en de wondgezing.

				evaluatie van gedrag.		dragen van TEK, maar zowel IG als CG droegen de TEK vaker dan op baseline.	
Kapp, 2010	Een pre en post test design.	Het ontwikkelen, implementeren en evalueren van het "Leg Ulcer Prevention Program" (LUPP)	185 cliënten voldeden aan criteria, 183 vulden de pre-interventie vragenlijst in en 156 vulde post interventie vragenlijst in. 156 cases zijn geanalyseerd in de studie. 60 verpleegkundigen volgden een 90 minuten durende training	De LUPP interventie bestaat uit 6 sessies die elke week in de thuissituatie worden gegeven. Elke sessie bestaat uit een korte multimedia presentatie op de tablet van de wijkverpleegkundige, een versie van die presentatie op papier voor de cliënt, een samenvatting van de kernboodschap en relevante activiteiten. elke sessie had een ander thema: Sessie 1 het belang van samenwerken tussen cliënt en zorgverlener Sessie 2 belang van compressietherapie	O Therapie-trouw van compressie, fysieke oefeningen en toepassen van huidzorg.	Kennis over veneuze beenwonden, aantal fysieke oefeningen en toepassen van huidzorg waren significant groter na de interventie. In de voorlichting en toepassen van vocht en voedingsintake waren er geen significante verbeteringen te zien. Cliënten met kennis over belang van compressietherapie waren meer geneigd de compressie te gebruiken. het gebruik van compressietherapie was significant	De LUPP interventie is een uitgebreide interventie, maar heeft wel effect op het gebruik van compressie ook zorgt bij de doelgroep. Ook zorgt het ervoor dat zelfzorgactiviteiten beter worden uitgevoerd zoals fysieke oefeningen en huidzorg.

				Sessie 3 het belang van bewegen en de benen hoog leggen. Sessie 4 gezond eten Sessie 5 huidverzorging Sessie 6 TEK en nieuwe wonden voorkomen.		groter. 33.5% gebruikte geen compressie bij aanvang van de studie, dit daalde naar 13,8%.	
Moscicka, 2016	Een retrospectieve analyse (dossieronderzoek)	Onderzoeken of door verpleegkundige geobserveerde vaardigheden van patiënten en de discrepantie van de ervaren vaardigheden van patiënten in het aanbrengen van compressie als voorspellende factor kan functioneren voor het terugkomen van een veneuze beenwond.	Dossieronderzoek bij 351 cliënten over een periode van bijna 10 jaar.	Na behandeling voor veneuze beenwond te hebben ontvangen werden patiënten in een preventieprogramma geïncorporeerd. De interventie van dit programma bestond uit educatie en periodieke controles bij arts of verpleegkundige. Nadat de patiënt mee ging doen in het programma werd een zelf-assessment van de kennis van de patiënt	Beoordeling van vaardigheden van zelf aangebrachte compressie	Patiënten met een terugkerende wond verschilden niet significant van patiënten zonder terugkerende beenwond op gebied van zelf assessment van kennis en vaardigheden. Echter na een maand beoordeelden patiënten uit de groep met recidive wonden hun vaardigheden en kennis	Patiënten die zelf inschatten dan hun compressievaardigheden en kennis heel goed zijn terwijl een verpleegkundige inschat dat dit niet zo is, bleek een significante risicofactor te zijn voor een terugkerende veneuze beenwond.

				afgenomen. Daarna voerde een verpleegkundige een assessment uit over de kennis en vaardigheden van de patiënt.		significant hoger dan de groep zonder, terwijl verpleegkundigen hun vaardigheden en kennis vaker als zwak of incorrect beoordeelden.	
Sermsatha - nasawadi, 2017	Gerandomiseerde gecontroleerde trial (RCT)	Het onderzoeken van het effect op de behaalde druk van het gebruik van ongemarkeerde zwachtels ten opzichte van zwachtels met visuele markers, wanneer patiënten deze zelf aanbrengen.	N=90 patiënten met chronische veneuze insufficiëntie. Interventiegroep: n=45 Controlegroep: n=45	Gewone zwachtels worden aangebracht. Met behulp van een drukmeter wordt gekeken of de ideale druk is behaald. Bij de interventiegroep worden er cirkels op de zwachtels gemarkeerd met ronde stempels. Wanneer de zwachtels verwijderd worden, vervormen deze cirkels naar ovaal. Vervolgens worden de patiënten gevraagd om zelf de zwachtels aan te brengen. Wanneer de ovalen weer rond	Correcte mate van behaalde druk	Gepersonaliseerde zwachtels werden aangebracht zonder supervisie van een zorgverlener, waarbij de zwachtels met markers die visuele feedback gaven significant vaker (60% p=0.02) de ideale druk behaalden dan de ongemarkeerde zwachtels (33%) bij de drie pogingen om de zwachtels aan te brengen.	Een visuele markering helpt om in de range van correcte mate van druk te komen.

				zijn weten ze dat ze voldoende druk op de zwachtels hebben aangebracht. Vervolgens wordt weer opnieuw de druk gemeten. Dit werd drie keer herhaald.			
Shanley 2020	Een systematische literatuurstudie	Onderzoeken van de invloed van patiënt educatie interventies op het opnieuw krijgen van veneuze been wonden.	N=4 studies zijn geïnccludeerd. Alleen RCT designs werden geïnccludeerd.	Geïnccludeerde interventies waren: Het Lively Legs programma, educatie gegeven via een video in vergelijking met een pamflet, het leg ulcer prevention programma en the lindsay Leg Club. Primaire uitkomsten die mee genomen werden in de review zijn: opnieuw een beenwond ontstaan en secundaire uitkomsten zijn patiëntgedrag, kennis van patiënten, en kwaliteit van leven.	○ Patiënt tevredenheid ○ Therapie-trouw van voorschrift bij compressietherapie.	Er kan niet met zekerheid gezegd worden of educatie een verschil maakt in het voorkomen van de terugkeer van veneuze beenwonden.	Individuele studies uit deze review zijn gescreend. Of ze voldoen niet aan de criteria en zijn in een eerder stadium al geëxcludeerd of ze zijn al geïnccludeerd in deze review. Uitkomsten van deze studie worden daarom niet mee genomen in de verdere analyse

Stoffels 2018	Een dwarsdoorsnede studie	Onderzoeken hoe effectief patiënten zelf korte-rekverbanden aan kunnen brengen, en of deze procedure in de toekomst moet worden aanbevolen.	N=100 patiënten met chronische veneuze wonden geïnccludeerd.	Patiënten werden onderzocht of zij geen contra-indicatie hadden voor compressie en vervolgens werden zij gevraagd zelf de compressiezwachtels aan te brengen. Vervolgens werd de behaalde druk gemeten om te bepalen of dit in de ideale range viel en gekeken of de zwachtels correct waren aangebracht. .	○ Correcte mate van behaalde druk ○ Zelfredzaamheid om zwachtels aan te brengen	Van de 100 patiënten konden 43 patiënten de zwachtels niet zelf aanbrengen omdat ze niet zover konden bukken, dit waren vooral ouderen van gemiddeld 79,2 jaar. Van de 57 patiënten die wel de zwachtels aan kon brengen, behaalden 11 patiënten een druk van >40 mmHG. Bij 6 van deze 11 patiënten was de zwachtel niet correct aangebracht. Uiteindelijk hadden 5 patiënten de zwachtels correct aangebracht en de juiste druk behaald.	Uitkomst van deze studie laat zien dat patiënten nauwelijks in staat zijn om zelf adequaat korte-rek zwachtels aan te brengen. TEK of klittenband-zwachtels zijn mogelijk geschiktere opties om zelf door patiënten aan te laten brengen.
----------------------	---------------------------	---	--	---	--	---	---

Van Hecke 2011	Kwalitatieve studie met pre en post test design	Het onderzoeken van het "effect" (de ervaren verandering) geassocieerd met een verpleegkundige interventie gericht op leefstijladviezen en therapietrouw te vergroten.	N=26 cliënten in wijkzorg setting.	Interventie is erop gericht om therapietrouw te vergroten op gebied van compressietherapie, beoefeningen, fysieke activiteiten en benen hoog leggen. Interventie vindt bij cliënten thuis plaats en bestaat uit 3-5 sessies en begint met de ervaring van de cliënt om te leven met een beenwond. De cliënt wordt geïnformeerd over leefstijl passend bij de aandoening, en doelen en strategieën formuleren om therapietrouw te vergroten. Verpleegkundigen ontvingen vooraf een training om de interventie uit te voeren.	Therapietrouwheid in dragen van compressie, benen hoog leggen, oefeningen doen	Significant verschil werd met name behaald op gebied van been oefeningen uitvoeren ($z = -3.87$ $p < 0.001$). het aantal en de duur van het uitvoeren van de oefeningen nam toe. De interventie had geen invloed op het meer therapietrouw zijn in het dragen van compressie materiaal. Wel werden sommige patiënten meer zelfredzaam doordat ze door te oefenen meer bewogen en leerde om zelfstandig de compressiematerialen uit te	
-----------------------	---	--	------------------------------------	---	--	---	--

						doen.	
Weller 2013 & update in 2016	A Cochrane systematic literature review	Beoordelen van de voor en nadelen van interventies die bedoeld om mensen te helpen therapietrouw te zijn aan ulcus cruris compressie therapie en zo het helpen genezen van de wond en nieuwe wonden te voorkomen.	Twee RCT studies werden geïnccludeerd in 2013 In 2016 werd hier een studie aan toegevoegd	Drie studies: *Lively Legs interventiestudie die mate van therapietrouwheid onderzoekt van compressietherapie, beweging in combinatie met gebruikelijke zorg. *Een RCT die de Leg Club model interventie onderzoekt van gebruikelijke zorg in een gemeenschapssetting waarbij cliënten samen komen. *Een kleine studie waarin het effect van het geven van voorlichting doormiddel van een video werd vergeleken met geven van een pamflet.	- o Wond-genezing - o Therapietrouwheid van de compressietherapie	Positieve effecten werden gevonden op het gebied van kennis over compressietherapie, waarschuwings signalen, handhygiëne, huidzorg, voeding en beweging wat de mogelijkheid tot zelfzorg vergroot. De brochure was specifiek aangepast voor laaggeletterden door veel plaatjes en foto's toe te voegen wat mogelijk bij heeft gedragen aan het succes ervan.	Individuele studies uit deze review zijn gescreend. Of ze voldoen niet aan de criteria en zijn in een eerder stadium al geëxcludeerd of ze zijn al geïnccludeerd in deze review. Uitkomsten van deze studie worden daarom niet mee genomen in de verdere analyse
Cox 2021	literatuur review, met kwaliteitsbeoordeling	Onderzoeken van het bewijs om het gebruik van klittenbandzwachtel	Er zijn 9 onderzoeken geïnccludeerd in de review. behoud van	Er is gezocht naar artikelen die klittenband onderzochten ten	- o Correcte mate van behaalde druk - o wondgenezing - o kwaliteit van leven	Behoud van druk: er is bewijs dat klittenbandzwa	Volgens deze review zijn klittenbandzwachtels een goede optie ter

		s te ondersteunen.	druk, wondgenezing, kwaliteit van leven en de behandelkosten.	opzichte van gewone zwachtels (geen TEK), gepubliceerd tussen 2000-2020 in het Engels	o de behandelkosten	chtels betere druk behouden en doordat ze door cliënten zelf de zwachtels strakker kunnen doen (mits ze opgeleid zijn) de druk beter behouden wordt. ook vergroot dit de zelfredzaamheid Wondgenezing: maar 2 studies hadden deze uitkomst maat gekwantificeerd, de rest had het als kwalitatieve uitkomstmaat mee genomen. Klittenbandzwachtels worden als even effectief gezien en als goed alternatief voor gewone zwachtels met betere therapietrouw.	vervanging van korterek zwachtels.
--	--	--------------------	---	---	---------------------	--	------------------------------------

						Kwaliteit van leven: klittenbandzwachtels hadden het voordeel dat het snellere pijnverlichting gaf, dat schoenen gedragen konden worden, het er cosmetisch beter uitzag en deelnemers meer zelfredzaamheid ervaarde. Behandelkosten: ondanks dat klittenbandzwachtels in de aanschaf duurder zijn, gaan ze langer mee. De tijd die verpleegkundig en aan behandeling scheelt is niet meegenomen en zou nog verder in het voordeel van de klittenbandzwachtels zijn.	
--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

Tabel 25. Samenvatting van geïnccludeerde artikelen voor het thema zelfredzaamheid

Grade bewijs profiel

Interventies die zelfredzaamheid vergroten ten opzichte van gebruikelijke zorg of geen zorg voor vergroten van zelfredzaamheid van mensen die compressietherapie nodig hebben

Certainty assessment							Samenvatting resultaten
Aantal deelnemers (studies) Follow up	Risk of bias	Inconsistentie	Indirect bewijs	Onnauwkeurigheid	Publicatie bias	Overall certainty of evidence	
Therapietrouw							
(2 experimentele pre post test studies en 1 RCT) n=318	ernstig ^a	niet ernstig	niet ernstig	niet ernstig	niet gevonden	⊕⊕⊕○ Redelijk	1. Heinen 2012 RCT: dragen van kousen was niet significant beter in de interventiegroep. therapietrouwheid in 10 minuten/ 5 dagen per week lopen en beenoefeningen doen was wel significant verbeterd. 2. Kapp 2010: Pre post test uitkomsten in therapietrouw waren op gebied van hakoefeningen, squats, hoogleggen van de benen in rusten, huidzorg verbeterde significant na de interventie. mate van therapietrouw kon niet statistisch berekend worden, cliënten die er bewust van waren dat compressie de belangrijkste behandeling is bij vlu/oedeem waren minder snel geneigd geen compressie toe te passen. 3. van Hecke 2011 mixed method kwalitatief en pre post test: er zijn geen significante verschillen gevonden in het dragen van compressiemateriaal. wel zorgde de interventie ervoor dat er significant meer beenoefeningen en fysieke activiteiten werden uitgevoerd.
Mate van zelfredzaamheid							
(2 observationele studies) N=451	ernstig ^b	niet ernstig	niet ernstig	ernstig ^c	niet gevonden	⊕⊕○○ Laag	Moscicka 2016 retrospectieve dossier analyse: patiënten die hun vaardigheden als heel goed beoordeling terwijl de verpleegkundige ze als incorrect of zwak beoordeeld hebben een significante hoger risico om opnieuw wonden te krijgen (p=0.035), de groep patiënten waarbij vaardigheden als zwak of incorrect (P: <0.01)worden beoordeeld door verpleegkundigen hadden ook meer kans op terugkerende wonden Stoffels 2018 prospectieve studie/ dwarsdoorsnede studie: van de 100 deelnemers kon maar 57 de korte rek zwachtels aanbrengen van deze 57 konden maar 11 de correcte druk behalen. Van deze 11 werden er bij 6 fouten in het aanbrengen gezien. uiteindelijk konden 5 mensen de zwachtels zelf op goede wijze aanbrengen, waarbij de ideale range in druk werd gehaald.
Correcte mate van druk							
190 (1 observationele studie, 1 RCT en 1 review N=190	ernstig ^d	ernstig ^e	niet ernstig	niet ernstig	niet gevonden	⊕⊕○○ Laag	Sermasathanasawadi 2017 RCT: adequate druk werd behaald in 33% van de ongemarkeerde zwachtels en 60% bij de gemarkeerde zwachtels (P=0.02). het gebruik van gemarkeerde zwachtels (p=0.005) en het hebben van ervaring in het aanbrengen ervan(p=0.021) waren onafhankelijke voorspellers van het behalen van de correcte mate van druk. Stoffels 2018 prospectieve studie/ dwarsdoorsnede studie: van de 100 deelnemers kon maar 57 de korte rek zwachtels aanbrengen van deze 57 konden maar 11 de correcte druk behalen. Van deze 11 werden er bij 6 fouten in het aanbrengen gezien. uiteindelijk konden 5 mensen de zwachtels zelf op goede wijze aanbrengen, waarbij de ideale range in druk werd gehaald. Cox 2021 In de review wordt sterk bewijs gevonden dat klittenbandzwachtels adequate druk gehouden, ook als deze door cliënten die goed zijn voorgelicht wordt aangebracht. Dit heeft een positie invloed op zelfstandigheid en verminderd het aantal huisbezoeken van verpleegkundigen.
Vermindering van oedeem (timing of exposure: mediaan 6 weken; vastgesteld met: limb volume ml)							
(1 observationele studie) N=40	ernstig ^b	niet ernstig	niet ernstig	zeer ernstig ^c	niet gevonden	⊕○○○ Zeer laag	Gradalski 2020 case control studie: oedeem nam in dezelfde mate af als bij de controle groep p=0.8. wel duurde het gemiddeld significant langer om de onderhoudsfase te bereiken 6 weken ten opzichte van 1 week.
wondgenezing							

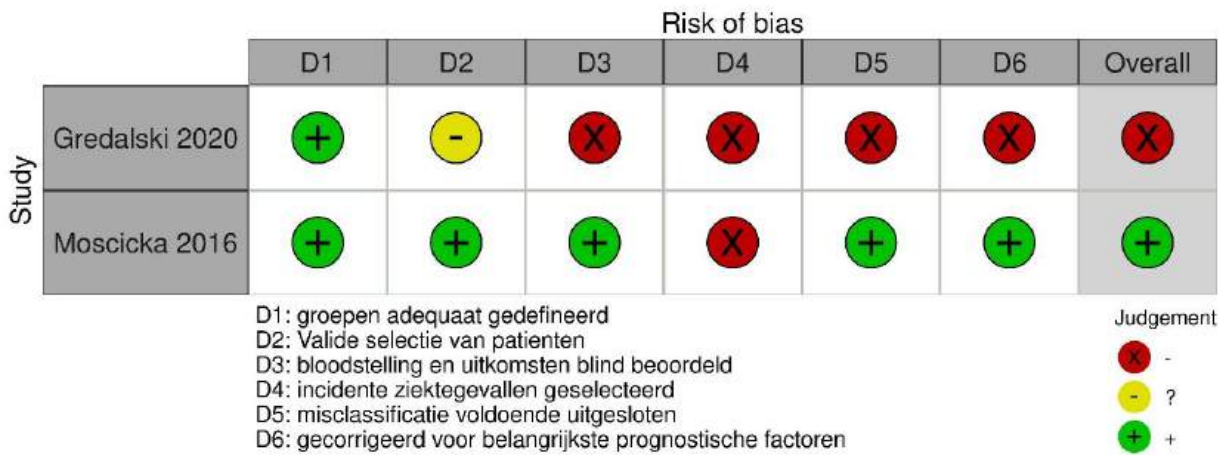
(1 RCTs, 1 pre post test & 1 review) N=198	ernstig ^f	niet ernstig	niet ernstig	ernstig ^c	niet gevonden	⊕⊕○○ Laag	Heinen 2012 RCT: het aantal maanden dat er een nieuwe wond aanwezig was was 10% lager in de interventie groep $p<0.01$. met al aanwezige wonden meegeteld was er geen significant verschil. de interventiegroep bleef ook langer wondvrij: 13 maanden bleef 25% van de interventiegroep wondvrij ten opzichte van 5 maanden van 25% van de controlegroep. Van Hecke 2011: Drie maanden na baseline was de wondgrote significant afgenomen. Direct na de interventie waren alleen wonden die korter dan 6 maanden bestonden significant afgenomen. Cox 2021 er is bewijs dat er compressie met een klittenbandzwachtel wondgenezing meer bevordert in vergelijking met een korte rek zwachtel omdat deze vaak druk behoud doordat het klittenband gemakkelijk strakker gezet kan worden dan korte rek zwachtels.
---	----------------------	--------------	--------------	----------------------	---------------	--------------	--

- CI: Confidence interval**
- a. er zijn 2 designs met een pre en post test design waardoor er geen vergelijkingsgroep is waardoor resultaten onnauwkeuriger kunnen zijn.
 - b. het design van de studie is niet heel sterk ook zijn bepaalde kwaliteitsaspecten niet uitgevoerd.
 - C. te weinig deelnemers om nauwkeurige conclusies te kunnen trekken
 - d. er zijn knelpunten in de blinding en in de werving van de participanten.
 - e. een studie laat zien dat er mensen moeilijk zelf zwachtels kunnen aanbrengen, andere studie laat zien dat de mensen die het zelf kunnen dit beter doen wanneer ze visuele markers hebben om de correcte druk te behalen.
 - f. er zijn knelpunten in de rapportage van de review en in de blinding.

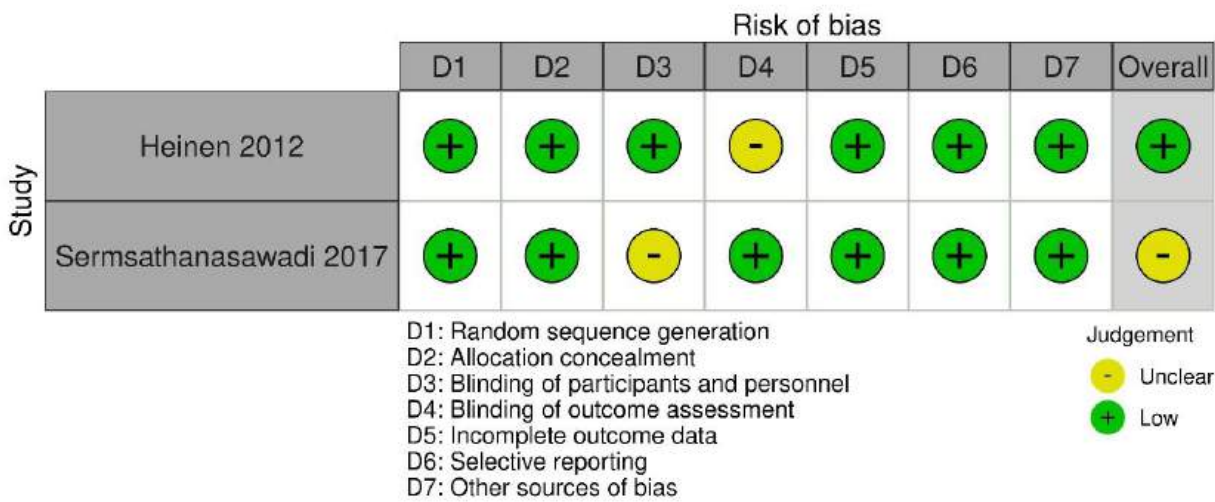
Tabel 26. GRADE evidence profile effectiviteit van interventies om zelfredzaamheid te vergroten.

Risk of bias beoordelingen per studie

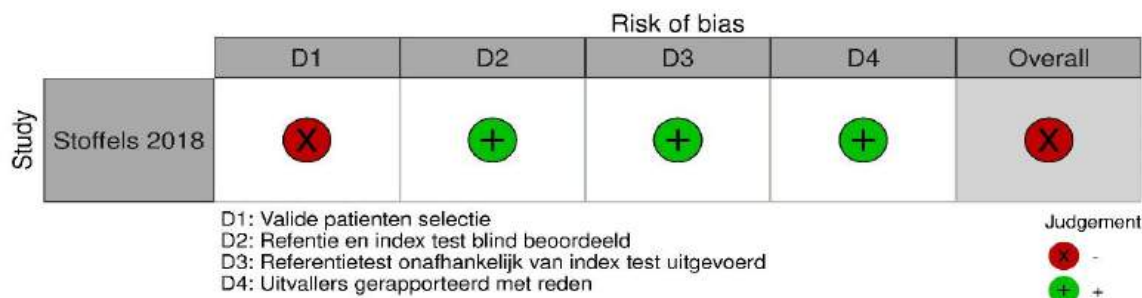
De risk of bias beoordeling is gedaan met een beoordelingsformulier passend bij het design van de studie. Hierin zijn de beoordelingsinstrumenten gehanteerd zoals beschreven door het Cochrane instituut. Voor het beoordelen van non-randomized trial zijn de beoordelingscriteria van ROBINS-I aangehouden, voor een RCT zijn de cochrane beoordelings criteria aangehouden, voor een cohort- en patiëntcontrole-onderzoek is de checklist van het Cochrane instituut gebruikt en voor een dwarsdoorsnede studie zijn beoordelingscriteria voor een diagnostische test van het Cochrane instituut gebruikt.



Figuur 7. Risk of bias beoordeling van cohort- en patiëntcontrole-onderzoek studies door middel van beoordelingscriteria voor een onderzoek over etiologie van het Cochrane instituut.



Figuur 8. Risk of bias beoordeling van RCT door middel van beoordelingscriteria voor een RCT van het Cochrane instituut.



Figuur 9 risk of bias beoordeling van een dwarsdoorsnede onderzoek door middel van beoordelingscriteria voor een diagnostische test van het Cochrane instituut.

		Risk of bias domains							
		D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	Overall
Study	van Hecke 2011								
	Kapp 2010								

Domains:
D1: Bias due to confounding.
D2: Bias due to selection of participants.
D3: Bias in classification of interventions.
D4: Bias due to deviations from intended interventions.
D5: Bias due to missing data.
D6: Bias in measurement of outcomes.
D7: Bias in selection of the reported result.

Judgement
 Moderate
 Low

Figuur 10. Risk of bias beoordeling van non-randomized trials door middel van ROBINS-I

Van bewijs naar aanbeveling

In de besluitvorming zijn naast (de kwaliteit van) het wetenschappelijk bewijs ook andere aspecten van belang. Dit betreft onder meer waarden en voorkeuren van patiënten/cliënten, kosten, balans tussen gewenste en ongewenste effecten van interventies en organisatorische aspecten.(59-61) op basis van de evidence en de overige overwegingen zijn vervolgens door de werkgroep aanbevelingen geformuleerd volgens GRADE EtD frameworks (62). De aanbevelingen zijn in werkgroepvergaderingen vastgesteld.